

KURJER WILENSKI

NIEZALEŻNY DZIENNIK DEMOKRATYCZNY

Działalność polityczna kół katolickich w Rzeszy będzie ostro zwalczana

Rozporządzenie premj. Goeringa zapowiadające represje

BERLIN, (Pat). Niemieckie biuro informacyjne donosi: Premier pruski Goering ogłosił dziś rozporządzenie zawierające zapowiedź represyj przeciwko „negatywnemu stanowisku niektórych kół kleru katolickiego wobec narodowego socjalizmu i instytucji narodowo-socjalistycznych“.

Goering wywodzi na wstępie, że jest przeciwny rozpętaniu „Kulturkampfu“, uważa jednak za konieczne wystąpić ze stanowczością przeciwko tym czynnikom, które inspirowane przez polityczne koła katolickie występują agresywnie przeciw państwu narodowo-socjalistycznemu.

Premjer Goering wydał władzom państwowym polecenie, aby stosowały wszytkie środki prawne, będące w ich mocy, przeciw tym członkom kleru katolickiego, którzy nadużywają autorytetu swego duchownego stanowiska w celach politycznych. Państwo narodowo-socjalistyczne gwarantuje, zdaniem Goeringa kościołowi katolickiemu oraz innym wyznaniom chrześcijańskim swobodę wyznania i zapewnia opiekę instytucjom religijnym. Kościół jednak nie powinien dopuszczać do akcji politycznej, skierowanej przeciwko rządowi. Dygnitarze kościelni na zasadzie przysięgi, którą składają, winni są rządowi poważanie i obowiązkiem ich jest nakłaniać kler również do takiego poważania.

Rozporządzenie premjera Goeringa wskazuje dalej na liczne wypadki, w których duchowieństwo katolickie zachowało wrogie stanowisko wobec państwa. Duchowieństwo, gdy znajduje się na służbie państwowej, nietylko ma powstrzymać się podczas swoich czynności od negatywnego stanowiska wobec narodowego socjalizmu, ale tak, jak inni pracownicy państwowi, musi popierać narodowy socjalizm.

Tak zwane katolickie związki młodzieży coraz bardziej oddalają się od celów religijnych. Jeżeli nie nastąpi całkowita zmiana w czynnościach tych

związków, mogą być one potraktowane jako organizacje polityczne i rozwiązane. Noszenie uniformy i zajęcia sportowe pozwolone są tylko związkom młodzieży państwowej oraz członkom partji.

Goering poleca wszystkim władzom państwowym, aby stosując energiczne środki, celem zlikwidowania działalności politycznej organizacji katolickich, brały pod uwagę, że państwo narodowo-socjalistyczne chce zasadniczo utrzymać z kościołem katolickim stosunki pokojowe i unormowane, czego dowodem było zawarcie konkordatu.

Kościółowi katolickiemu i ewangelickiemu w Niemczech pozostawia się zupełną swobodę wyznania i propagandy religijnej, lecz jedynym świątopogładem politycznym, który jest dopuszczalny w Niemczech, jest świątopogład narodowo-socjalistyczny.

BERLIN, (PAT). — Opublikowane dziś rozporządzenie premjera pruskiego Goeringa prze-

ciw działalności politycznej duchowieństwa katolickiego wywołało wielkie poruszenie w opinii niemieckiej. Kilka dzienników wydało w południe nadzwyczajne dodatki. Prasa południowa zamieszcza rozporządzenie premjera na naczelnym miejscu. Dzienniki w tytułach zaznaczają, że rozporządzenie to stanowi ostatnią przestrożę przed nadużywaniem stanowiska duchownego.

„Boersen-Zeitung“ w artykule redakcyjnym podkreśla, że zarządzenie, zwrócone jest przeciw klerowi w centrum. Z zarządzenia tego — pisze dziennik — wynika jasno, że państwo zostało wprowadzone w taką przymusową sytuację wskutek systematycznych ataków, prowadzonych ostatnio przez część duchowieństwa. Zdaniem „Berliner Tageblattu“ dekret oznacza rozpoczęcie walki z działalnością tej części duchowieństwa, która dąży do pozyskania młodzieży dla myśli rewolucyjnych.

W kołach katolickich Berlina dekret Goeringa wywołał oczywiście zrozumiałą konsternację. Panuje przekonanie, że koła kościelne w tej czy innej formie odpowiedzą na dekret premjera Goeringa.

Piętrzą się trudności przed Lavalem

Skrajna lewica, ugrupowania zawodowe i kombatancki zapowiadają walkę z dekretami oszczędnościowymi rządu francuskiego

PARYŻ, (Pat). Ostatnie dekrety oszczędnościowe wywoływały wielkie niezadowolenie w niektórych kołach, przede wszystkim na skrajnej lewicy i wśród ugrupowań zawodowych. Obecnie organizacje opracowują formę walki przeciwko dekretom rządowym.

Kartel unitarny, grupujący przeważnie elementy komunistyczne pracowników instytucji użyteczności publicznej, uchwałił wziąć udział w manifestacji protestacyjnej na pl. Opéry, organizowanej przez związek zawodowy funkcjonariuszów instytucji użyteczności publicz-

nej. Prezydium unji narodowej b. kombatanctów uchwaliło rezolucję protestacyjną, twierdzącą, że dekrety rządowe najbardziej godzą w ofiary wojny, co mogłoby się przyczynić do rozpowszechnienia w opinii publicznej przekonania, że jedną z głównych przyczyn deficytu jest budżet emerytur.

Federacja syndykatu kolejarzy ograniczyła się do ogłoszenia komunikatu protestującego przeciwko dekretom rządu.

Manifestacja protestacyjna organizo-

Wizyta marynarki polskiej w Estonji

TALLIN, (Pat). Bawiący w Tallinie oficerowie marynarki polskiej z komandorem Pławskim na czele spędzili dzisiejsze popołudnie na jednej z okolicznych wysp będąc gośćmi estońskiej marynarki wojennej.

Oficerów polskich podejmował śniadaniem dowódca floty estońskiej komandor Gresz. Popołudniu estońsko-polskie t-wo zbliżenia urządziło przyjęcie w nadmorskiej miejscowości Pirita. Wieczorem odbyło się przyjęcie dla załogi podoficerskiej polskich łodzi podwodnych.

29 miliardów dolarów wynosi dług państwowy Stanów Zjednoczonych

WASZYNGTON, (PAT). — W dniu 17 bm. urzędowo ogłoszono zostawienie długu państwowego Stanów Zjednoczonych. Według zestawienia dług ten wynosi obecnie 29.000.000.000 dolarów, przekracza więc poważnie rekord (przeszło 26.000.000.000 dolarów) osiągnięty w czasie wojny.

Przypomnieć należy, że w chwili objęcia władzy przez Roosevelta dług ten wynosił około 16.000.000.000 dolarów.

W związku z projektem robót publicznych w bieżącym roku budżetowym, które to roboty mają pochłonąć 4.000.000.000 dolarów, do końca roku budżetowego dług państwowy Stanów Zjednoczonych poważnie przekroczy 30.000.000.000 dolarów.

wana na piątek na pl. Opéry, została zwołana, mimo że — jak wiadomo — ministerstwo spraw wewnętrznych zakazało wszelkich manifestacji ulicznych.

KOŁA PARLAMENTARNE. SĄ NAOGÓL PRZYCHYLNE.

PARYŻ, (Pat). Ogłoszenie dekretów rządowych żywo komentowano w kołach parlamentarnych. Referent generalny budżetu deputowany Barety, należący do ugrupowania republikanów lewicy, oświadczył, że w każdym razie lepsze są te zarządzenia niż dewaluacja. Barety oświadczył następnie, że komisja finansowa izby nie zbierze się przed początkiem września. Pierwsze jej posiedzenie nie po ferjach parlamentarnych będzie zresztą poświęcone nie dekretom lecz przygotowaniu dyskusji nad budżetem.

Z opinii różnych parlamentarzystów, zamieszczonych przez „Petit Journal“ wynika, że zdecydowanie wrogie stanowisko w stosunku do dekretów zajmują jedynie deputowani socjalistyczni i komunistyczni. Wśród radykałów istnieje dużo zastrzeżeń co do skuteczności dekretów. Niektórzy parlamentarzyści są zdania, że dokonanie eksperymentu prawdziwej deflacji było koniecznością. Całkowicie aprobują decyzję rządu przedstawiciele ugrupowań centrowych i prawicowych.

Dążenia Laval do ożywienia życia gospodarczego Francji

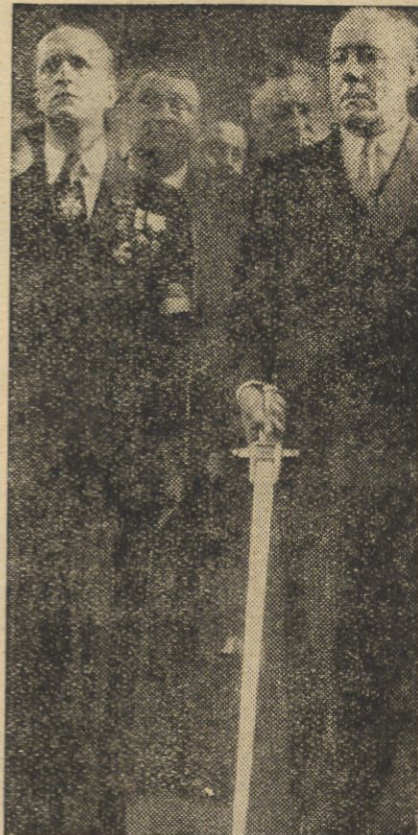
PARYŻ, (Pat). Premier Laval omówił z ministrami zarządzenia, mające na celu ożywienie życia gospodarczego i zmniejszenie kosztów utrzymania.

Premjer starać się będzie uzyskać obniżenie cen drogą przyjaznych porozumień, analogicznych do porozumienia zawartego z kopalniami węgla, co spowoduje zmniejszenie ceny węgla od 5 do 15 proc. Cena cukru będzie również obniżona.

Święto narodowe we Francji

Narodowe święto we Francji, które przypada na 14 lipca, w roku bież. było obchodzone szczególnie okazale. Załoga Paryża, złożona z oddziałów wojskowych różnych rodzajów broni, przeszła w olbrzymiej defiladzie przez ulice stolicy Francji. Nasza ilustracja przedstawia z prawej strony — przemarsz oddziałów karabinów maszynowych podczas defilady, na lewo — płk. de la Roque'a, przywódcę „Ognistego Krzyża“ na czele swej organizacji w czasie uroczystości przy grobie Nieznanego Żołnierza.

Abisynja będzie walczyć o swoją wolność do ostatniego żołnierza

Wszyscy pójdą do walki

BERLIN, (PAT). — Korespondent agencji Reutersa w Addis Abebie podaje wywiad z wysokim dostojnikiem abisyńskim, który oświadczył m. in.:

Cesarz na białym koniu poprowadzi osobiście swe wojska do walki. Co najmniej milion ludzi z pikami i szyletami, także pewna ilość z bronią nowoczesną staną do boju. Niewiasty będą pomagały mężczyznom, a księża będą towarzyszyły wojownikom i zachęcać ich do walki. Tak walczyć będzie Abisynja w razie rozpoczęcia wojny.

Na wojnie, ciągnął dalej ów Abisyńczyk, nie ma dużej ilości Abisyńczyków, ale również wielu Włochów. Naród abisyński jest fatalistą, nie zna groźby nowoczesnej wojny i jest wobec niej obojętny.

Na pytanie co uczyni Abisynja w razie bombardowania z samolotów, dostojnik odpowiedział: Addis Abeba będzie prawdopodobnie ewakuowana od chwili rozpoczęcia wojny, a ludność ukryje się w wąwozach i górach. Przyroda dopomoże Abisyńczykom.

Na zapytanie, jakie są szanse Abisyńczyków, informator odpowiedział: To zobaczymy. Niezawisze człowiek z grubym kijem zwycięża. Bóg niezawisze jest po stronie wielkich batalionów.

Na zakończenie dostojnik abisyński odpowiedział, że jeżeli mocarstwa europejskie nie będą interwenjowały wcześniej lub później, gorzko tego pożałują. Gdyby zdobyli Abisynję, zostałoby urzeczywistnione, niewątpliwie znalazłoby to poważny oddźwięk wśród ludu afrykańskiego, a szczególnie w Egipcie.

Włochy dążą do okupacji Abisyńczy

LONDYN, (PAT). Agencja Reutersa donosi z Rzymu: W kołach dobrze poinformowanych mówią, że Włochy wyraziły dobitnie swą opinię co do projektu oddania im prowincji abisyńskiej Oga-den. Stało się to wówczas, gdy minister Eden w czasie wizyty w Rzymie uczynił znaną propozycję w tej kwestii.

Powtarzają tutaj, że Włochy bynajmniej nie chcą zwiększyć swego terytorium o pewną ilość km² pustyni. Zwracają też uwagę, że nie ma żadnego znaczenia dla Włoch kolej bez okupacji wojskowej, nieodzownej dla zapewnienia bezpieczeństwa komunikacji.

NADZWYCZAJNA SESJA RADY LIGI NARODÓW.

GENEWA, (PAT). Wielka Brytania, Francja oraz inni członkowie rady Ligi Narodów otrzymali telegraficzną prośbę, by byli gotowi wziąć udział w nadzwyczajnej sesji rady Ligi, która zbierze się między 25 lipcem a 4 sierpnem dla rozpatrzenia zatargu włosko-abisyńskiego.

ADDIS ABEBA, (PAT). Cesarz abisyński wygłosił dziś w parlamencie oddawaną zapowiadaną mowę polityczną.

Negus oświadczył, że Włochy mimo zapewnienia o swej pokojowości starają się podbić Abisynję. Propozycje uczynione przez Abisynję, celem pokojowego załatwienia spornych spraw, zostały przez Włochy odrzucone. Wojna stoi u progu Abisyńczy. Uczyniliśmy wszystko, aby utrzymać pokój, nie możemy jednak zgodzić się na propozycję protektoratu włoskiego nad Abisynją. Uchybia to godności naszego państwa. Abisynja będzie walczyć o wolność do ostatniego żołnierza. Mimo, że Włochy posiadają nowoczesną broń, Abisyńczycy bronili będą swego cesarza i ziemi aż do śmierci. Negus o-

świadczył, że pójdzie w bój ze swymi żołnierzami i że raczej zginie, niż odda kraj pod obce panowanie.

W zakończeniu cesarz wezwał całą ludność bez różnicy wyznania i szepców do walki o wolność Abisyńczy.

Gmach parlamentu, gdzie negus wygłosił przemówienie, otoczyły wielkie tłumy ludności, które z wielkim zaciekawieniem oczekiwały na przemówienie władcy Abisyńczy.

ABISYNJA PRZYSTĘPUJE DO CZERWONEGO KRZYŻA.

BERN, (PAT). — Rząd abisyński wyraził gotowość przystąpienia do międzynarodowej konwencji czerwonego krzyża, która przewiduje polepszenie losu rannych i chorych żołnierzy armij znajdujących się w polu. W sprawie tej toczą się jeszcze rokowania.

TELEF. OD WŁASN. KORESP. Z WARSZAWY

Minister Przemysłu i Handlu u Pana Prezydenta

Wczoraj minister Przemysłu i Handlu p. Rajchman udał się do Wisły, by przebywającemu tam Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej złożyć sprawozdanie z aktualnych prac swego resortu.

Minister W. R. i O. P. uda się do Bułgarji

18 b. m. minister WR. i OP. przyjął posła bułgarskiego p. Kirowa. Przyjęcie to pozostaje w związku z tem, że w końcu bież. tygodnia min. Jędrzejewicz uda się do Sofji celem rewizytowania bułgarskiego min. oświaty, gen. Radewa, który w kwietniu bież. roku bawił w Warszawie.

Odebranie debitu pismu francuskiemu

Zarządzeniem ministra Spr. Wewn. odebrany został debiet pocztowy dziennikowi „L'Ordre“, wydawanemu w Paryżu.

Giełda warszawska

WARSZAWA, (PAT). Dewizy: Berlin 213,15—214,15—212,15. Holandia 359,90 i 359,75—360,70—358,90. Londyn 26,15—26,28—26,02. Kable 5,27 i pół—5,30 i pół—5,24 i pół. Paryż 22,05—22,15—22,00. Szwajcaria 173,05—173,48—172,62. Dolar 5,26. Dolar zł. 9,06. Ruble 4,69 do 4,70. Czerwońce 1,90. Funt sterlingi 26,15. Guldeny gdańskie 91,00 w płaceniu. Budowlana 43,00. Dolarówka 52,75.

Nowy incydent na pograniczu mandżursko-sowieckim

TOKIO, (PAT). — Agencja Rengo donosi: Żołnierze sowieccy ostrzelali motorówkę japońską na Amurze w pobliżu Heiho.

Władze mandżurskie wystosowały protest do rządu sowieckiego.

Wylosowanie bony funduszu inwestycyjnego

WARSZAWA, (PAT). — W dniu 18. 7. rb. wylosowane zostały do umorzenia bony funduszu inwestycyjnego, oznaczone numerami: — 1007; 6901; 9026; 9206; 15699 i 36808 we wszystkich 10-ciu seriach wypuszczonych na podstawie rozporządzenia ministra skarbu z dnia 10. 11. 1933 r. Wylosowane bony wykupywane są przez kasy urzędów skarbowych po zł. 100 za bon 25-złotowy.

Złóż datek na pomnik
Marszałka w Wilnie
Konto P. K. O. 146111

Sukcesy Jędrzejowskiej

LONDYN, (PAT). — W mistrzostwach tenisowych Walji Jędrzejowska pokonała w ćwierćfinale Angielkę Brever 6:1, 6:1, a w półfinale Angielkę Lloyd w stosunku 6:0, 6:1.

W finale Jędrzejowska spotka się bądź z Angielką Noel, bądź też z Niemką Krauss.

Wiadomości z Kowna

O NAWIĄZANIU STOSUNKÓW POLSKO-LITEWSKICH.

Przed paru tygodniami ukazały się artykuły w „Rytasie“ i „Tiewu Żeme“ p. Zemribasa, wskazujące na potrzebę nawiązania stosunków z Polską, oraz w „Naujoji Romuwa“ i „L. Aidasie“ artykuł Dawida Zauniusa przeciw nawiązaniu stosunków. Artykuły powyższe cytowaliśmy w swoim czasie. Obecnie kolejny numer dwutygodnika „Tiewu Żeme“ gwałtownie polemizuje ze zwolnikami ugody z Polską.

W odpowiedzi chrześcijańsko-demokratyczny „Rytas“ z dnia 15 b. m. zamieszcza artykuł wstępny p. t. „Polskie i nie nadające się do dyskusji“, gdzie czytamy:

„A więc niech będzie przeklętym ten, kto śmie myśleć inaczej niż przed 50 czy 10 laty. Nawet nienadająca się do dyskusji i polską jest myśl, o ile nie będzie ona miała cech skostniała, które w mentalności wielu weszło już w ciało i krew. A więc ani z miejsca, powtarzajmy tylko to, co przed 10 czy 15 laty może było słusznym i, wspominając, jak to było za czasów naszych dziadków, waleczących z wprowadzeniem „grazdanki“ (rosyjski alfabet), bądźmy pewni że odzyskanie Wilna i utrzymanie niepodległości Litwy będzie zagwarantowane.

O ile komu się wydaje polskim nietradycyjny sposób myślenia, a myśl o potrzebie nawiązania stosunków z Polską nienadająca się do dyskusji, to można go w spokoju zostawić, by dokonał swego żywota, gdyż szkoda czasu na dyskusję z podobnymi politykami. Insynuowanie polskości jest tanią demagogią która nikogo nie przekona“.

Dalej „Rytas“ cytuje „Tiewu Żeme“, która powołuje się na artykuł Zauniusa i stwierdza, iż wszystko w nim jest stare i wielokrotnie powtarzane. „Rytas“ pisze:

„Pamiętać o doznanej krzywdzie, czuć się obrażonym i niechęć się spotykać — może sobie na to pozwolić prywatny człowiek lecz nie państwo“.

„P. D. Zaunius jeszcze niedawno urzędowo wyrażał mniemanie, iż związek bałtycki jest dla Litwy nie do przyjęcia do czasu uregulowania kwestji wileńskiej. Nie przeszło nawet pół roku, a związek bałtycki został zawarty, zaś sprawa wileńska pozostała w dotychczasowym stadium. A więc można było rozwiązać problemat związku bałtyckiego, nie tykając sprawy wileńskiej. Obecnie chciałoby się zapytać p. Zauniusa, czy, wychodząc z założeń realnej polityki i realnych współczesnych interesów Litwy a nie ze wspomnianych historycznych, nie wydaje mu się możliwym rozstrzygnięcie problemu stosunków polsko-litewskich z pozostawieniem sprawy wileńskiej na stronie?“

Pismo stwierdza, że romantyzm w polityce jest niebezpieczny, a w stosunkach polsko-litewskich właśnie gra on dominującą rolę.

Dalej „Rytas“ ostrzega, iż pewne międzynarodowe czynniki nie chcą poprawy stosunków polsko-litewskich i w swoim czasie nie szczędziły usiłowań, by, podniecając w Litwinach pseudopatriotyzm, wykopać przepaść między Litwinami a Polakami. Ich zainteresowanie jeszcze się nie zmniejszyło i dlatego należy baczyć, by nie stać się nieświadomym narzędziem ich interesów, lecz iść drogami interesów Litwy.

„Tiewu Żeme“ zamieszcza długi artykuł b. burmistrza Graurogkasa p. t. „Czy potrzebne są stosunki z Polakami“.

Autor dowodzi, iż nawiązanie stosunków z Polską byłoby w społeczeństwie zrozumiane jako wyrzeczenie się dążeń do odzyskania Wilna, co wywołałoby załamanie się psychiczne i wielką demoralizację.

Korzyści natomiast z dobrych stosunków z Polską Litwa by nie miała.

USTĄPIENIE BUTKERAJTISA Z DYREKTORJUM.

Spowodu złego stanu zdrowia podał się do dymisji członek Dyrektorjatu Kłajpedzkiego Butkerajtis. Dymisja została przyjęta.

Butkerajtis był członkiem „Landwirtschafts partei“ i był stale obiektem napaści ze strony Niemców spowodu wejścia do Dyrektorjatu.

Dzień Świąt narodowego we Francji

Święto narodowe Francji w dn. 14 bm. było uroczyste obchodzone w Paryżu. Na zdjęciu jeden z fragmentów oficjalnych uroczystości na Champs Elysees: prezydent Lebrun wręcza nowy sztandar jednej z formacji lotniczych.

(We wczorajszym „Kurjerze“ na str. 3 wskutek zamiany kliszy umieszczone było pod tym samym podpisem zdjęcie, które przedstawiało regenta Jugosławji ks. Pawła przechodzącego przed kompanją honorową w Sinai w towarzystwie kr. Karola i następcy tronu rumuńskiego Michała).

Jedynie patentowane
gilzy (tutki)
WYRABIANE z WŁÓKNAMI
TYTONIOWEMI
TYTONIÓWKI
dają w paleniu istotny smak tytoniu.
WYTWÓRNA HIPOLITA KAMIŃSKIEGO i SKI WARSZAWA-LESZNO 10

Anglja i Niemcy

Podczas wojny światowej Anglja u- chodziła w Niemczech, gdzie wówczas cieszył się niezwykłym uznaniem patrio- tyczny wiersz, nieryjskiego zresztą po- ety, Ernesta Zissauera „Gott strafe En- gland“, za największego wroga Niemiec. W świadomości przeciętnego Niemca Francja była wówczas szlachetnym prze- ciwnikiem, ofiarą intryg angielskich, An- glję natomiast obdarzano powszechną nienawiścią.

Według ówczesnych teoryj niemieck- ich profesorów Anglja była ową Karta- giną współczesną, którą współczesny Rzym-Niemcy winien był zburzyć.

Po wojnie ten stosunek Niemiec do Angli i Francji uległ zasadniczej zmia- nie: największym wrogiem Niemiec sta- je się Francja, zwłaszcza szczególną nie- nawiścią darzy przeciętny Niemiec Po- incarego, który uchodzi za winowajcę wszystkich klęsk Vaterlandu. Natomiast, jak to często bywa w historii, rozpoczą- na się zbliżenie byłych zawziętych wro- gów — Angli i Niemiec.

Wspólny front zwycięskich państw załamuje się — rozpoczyna się skutecz- na niemiecka ofenzywa dyplomatyczna. Z dojściem Hitlera do władzy, stosunki angielsko-niemieckie uległy jednak ozię- bieniu. Wewnętrznie polityczne metody hitleryzmu wywołały u Anglików nie- chęć i oburzenie tej miary, że usiłowania przedstawicieli nowego niemieckiego re- żimu, nawiązania kontaktu ze społeczeń- stwem angielskim zawiodły. Panowie Biemarck jun. i Alfred Rosenberg zmu- szeni byli wycofać się z Anglii.

Sytuacja jednak powoli uległa zmia- nie. Zwłaszcza pokojowa ofenzywa kan- cлера Hitlera przyczyniła się do osłabie- nia nastrojów antyniemieckich w Anglii. Społeczeństwo angielskie przeważnie pa- cyfistycznie usposobione, z zadowolen- niem powitało pokojowe mowy kancler- za Hitlera jako krok naprzód nie tylko w kierunku porozumienia angielsko-nie- mieckiego, lecz i w kierunku stabilizacji pokoju w Europie wogóle. Nie tylko rzą- dząca partja konserwatywna, lecz i opo- zycyjna socjalistyczna Labour Party wy- powiedziała się za wykorzystaniem wszy- stkich możliwości porozumienia z Niem- cami na tle pokojowych enuncjacji kan- cлера Hitlera.

Nie zmieniając swego negatywnego stosunku do wewnętrzno-politycznych przeobrażeń w Niemczech socjalistycz- ny „Daily Herald“ wyraźnie podkreślał: „szukamy porozumienia z Hitlerem, któ- ry stoi na czele rządu, a nie z Hitlerem, który jest tyranem“ — rozróżnienie, któ- re, jak wiadomo, nie przypadło do gustu socjalistom Europy kontynentalnej...

Wśród zwolenników porozumienia z Niemcami w Anglii należy rozróżnić

dwie grupy: pierwsza, najbardziej licza- na wśród społeczeństwa rekrutuje się z dogmatycznych pacyfistów. Ci wierzą szczerze, że należy w drodze rozmaitych ustępstw „naprawić krzywdę, wyrządzo- ną Niemcom w traktacie wersalskim“ i że właśnie wyłącznie ta droga prowadzi do stabilizacji pokoju.

Hitleryzm, zdaniem tych pacyfistów angielskich, jest właśnie reakcją obrażo- nej dumy wielkiego narodu niemieckie- go na poniżenie jego godności w Wer- salu. Trzeba więc w sprawach honoru narodowego dbać o przywrócenie równo- wagi narodowej duszy niemieckiej, któ- ra dopiero zapewni trwałość pokoju. Ta- kie są poglądy lorda Lothiana, który kil- kakrotnie odwiedzał Hitlera, posiada zna- czny wpływ na kierunek „Times'u“ i uchodzi za doradcę nowego ministra spraw zagranicznych Sira Samuela Hoare'a.

Istnieje jednak inny kierunek przyja- ciół porozumienia z Niemcami w Anglii, który zwolenników rekrutuje nie z dog- matycznych pacyfistów, lecz ze sprytnych geszefciarzy. Ten kierunek jest mniej licznie reprezentowany, ale może wcale nie jest mniej wpływowy. Za- przewodnicza tego kierunku, obok lor-

da Rothermera uchodzi krewki starszek Lloyd George. Ten kierunek nie sprzeci- wia się bynajmniej ekspansji Niemiec we wschodnim kierunku, albo południo- wym, oczywiście pod warunkiem, że Anglja otrzyma za to komisowe.

Wobec istnienia wyżej wymienio- nych dwóch kierunków wśród społeczeń- stwa angielskiego angielsko-niemiecka umowa morska mogła być interpretowa- na w sposób dwójaki: czy miała ona oz- naczać tylko przyczynek do fair play w stosunku do Niemiec czy też początek za- sadniczej zmiany zewnętrznej polityki angielskiej? — Ostatnia mowa angiels- kiego ministra spraw zagranicznych Hoare'a przemawia na korzyść pierwszej supozycji.

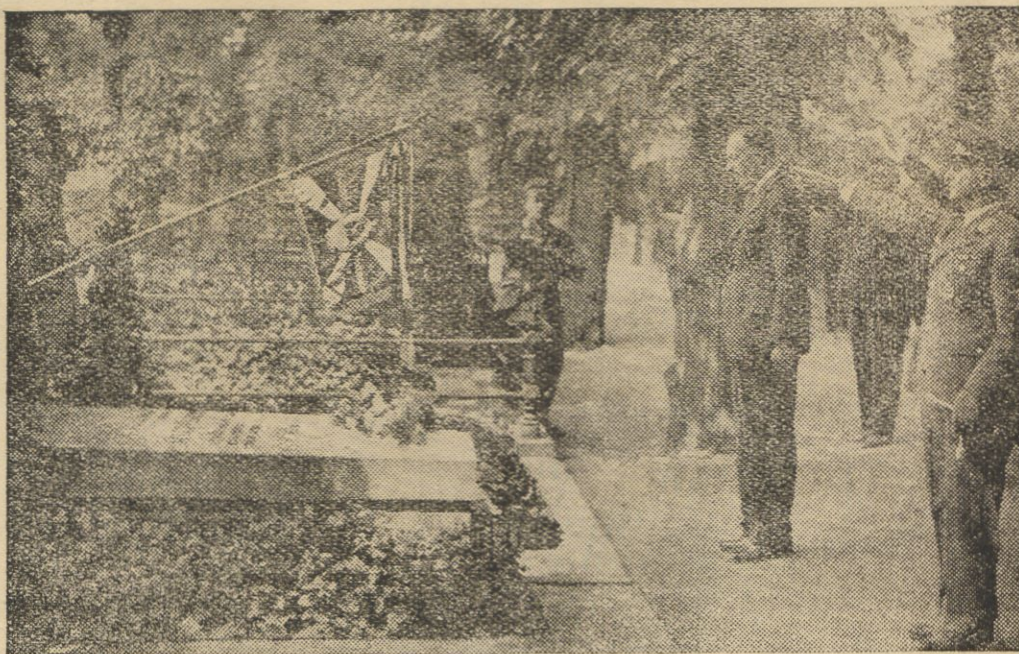
Zwłaszcza oświadczenie Hoare'a w sprawie paktu lotniczego oraz niepodleg- łości Austrii, stanowią dowód tego, iż Anglja nie wyrzeka się solidarności, czy- li zasad bezpieczeństwa zbiorowego, na korzyść orientacji proniemieckiej.

Oczywiście to są narazie tylko słowa. Dopiero czyny angielskich mężów stanu wykażą jaka z wyżej wymienionych su- pozycji, co do właściwego kierunku an- gielskiej polityki zewnętrznej, jest słusz- na.

Obserwator.

Pomnik Marszałka Piłsudskiego w Wilnie Konto czekowe P. K. O. Nr. 146.111

Z pobytu angielskich kombatantów w Niemczech

Delegacja kombatantów angielskich, która przyjechała niedawno do Niemiec, odwiedziła w ub. czwartek grób słynnego lotnika niemieckiego, Manfreda von Richthofena na cmentarzu inwalidów w Berlinie i złożyła kwiaty. Na zdjęciu, w środku — przewodniczący delegacji komba- tantów angielskich, major Fetherstone-God'ey.

Czeresnie
podane z budyniem
Śmietankowym
Dra Oetkera
są wyśmienite i odżywcze

Zwracajcie uwagę na znak ochronny

„Jasna Głowa“

Dr. A. Oetker

Abisynja będzie się broniła

Wywiad z cesarzem Abisynji

LONDYN. (Pat.) „Times“ zamieszcza wy- wiad z cesarzem Abisynji na temat konfliktu włosko-abisynjskiego.

Negus oświadczył iż dotychczas ani ze stro- ny Włoch, ani z jakiegokolwiek innego państwa, nie wysunęto propozycji w sprawie kolei że- laznej, łączącej Erytreę z Somalją. Gdyby to na- wet nastąpiło, to uregulowanie szczegółów tej sprawy nasunęłoby wiele trudności.

Jeżeli chodzi o sprawy terytorjalne, to cesarz bierze pod uwagę wymianę terytorjów, w każ- dym jednak razie Abisynja nigdy nie ustąpi z prowincji północnych.

W końcu cesarz oświadczył, że jeżeli wojska włoskie przekroczą granicę, to on podejmie niezwłocznie walkę, odwołując się jednocześnie do Ligi Narodów.

Korespondent „Timesa“ podaje również, że w piątek cesarz dokona przeglądu wojsk i wy- głosi przy tej okazji przemówienie.

—oOo—

Hitlerowcy nie mogą kupować u Żydów

BERLIN. (Pat.) Kierownik hanowerskiej na- rodowo-socjalistycznej organizacji rzemieślni- czo-handlowej Boehme ogłasza okólnik, w któ- rym oświadcza, że żadnemu członkowi partji nie wolno kupować u Żydów. Wszelkie wykro- czenia w tym kierunku będą karane przez sąd partyjny. Organizacja postanowiła skłonić kup- ców i rzemieślników do wywieszenia na ok- nach, względnie drzwiach, szyldów z napisami: „Kupiec niemiecki“, lub „Rzemieślnik niemiec- ki“, na dowód tego, że są aryjczykami.

Książki — to rozmowy z genialnymi ludźmi NOWA Wypożyczalnia książek

Wilno, Jagiellońska 16 — 9

Ostatnie NOWOŚCI — naukowe — bele- trystyka KLASYCZNA i lektura szkolna oraz **DLA DZIECI!**

Czynna od g. 12 do 18 z wyjątkiem świąt.
Kaucja 3 zł. Abonament 2 zł.

ŚWIATŁA wielkiego miasta

Ulica dla urbanisty posiada ściśle ok- reślane odcinki, wymiary, szerokość — i tem się charakteryzuje. Dla nas, prze- ciętnych mieszkańców wielkiego miasta, ma i inne jeszcze cechy rozpoznawcze, trafiające w wyczulony zmysł estetyczny — przedewszystkiem urok. Wystawy kin, kawiarni, sklepów, stanowiące dla wielu siedlisko nieziszczonych marzeń, co wczoróż narzucają się zdaieka oczom przechodniów świetlnymi napisami, któ- re barwną mozaiką opanowały szyldy, narożniki, a nawet dachy domów.

Konkurencyjny wyścig poszczegól- nych sklepów doprowadził wprost do org- gi piękno wystaw. Znany jest fakt nie- chęci przechodniów do skracania sobie drogi posępnymi zaułkami i cichymi przecznkami. Ruch uliczny odbywa się przedewszystkiem po wielkich arterjach, zalanych wieczorem różnobarwnem światłem reklam. Ulice zyskały typ, urok — a poszczególne kompleksy świe- tlnych punktów bardziej przemawiają do naszej orientacji przestrzeni, niż nu- meracja domów.

Kwestją pomysłowości firm jest do- prowadzenie artyzmu swoich reklam do takiej perfidji, żeby wywierały wpływ magnetyczny na kroki i wzrok przechod- nia, żeby wyskakiwały barwną plamą z odcinka ulicy, żeby zmusiły do zatrzy- mania się, przeczytania i zapamiętania napisu. Wywołanie tego procesu jest do wodom celowości reklamy. W obserwa- cji wiadomo, że zachodzi pewien stały stosunek między tempem życia wielko- miejskiego, a rozproszeniem uwagi prze- chodnia, który się „zawsze śpieszy“ i „nigdy nie ma czasu“. Nie wystarczy wobec tego sam fakt istnienia reklamy — napis mdły i byle jaki nie zostanie za- uważony — celowa reklama musi za- stanowić swoim pięknem. Trafianie w zmysł estetyczny — oto droga, przez któ- rą rozumne nowoczesne firmy wlamują się w świadomość, a następnie pamięć przechodnia.

W obecnych czasach rozpowszechni- ły się piękne barwne napisy, odpowia- dające w zupełności wszelkim warun- kom postępowej reklamy. Wytworzone z cienkich rur, odpowiednio wygiętych, noszą nazwę „światel“ lub „reklam neo- nowych“; wspaniały swój efekt zawdzię- czają one specyficznej właściwości t. zw. gazów rzadkich, do jakich należą: hel, neon, argon. Gazy te w minimalnych

ilościach wchodzą w skład procentowy powietrza. Wydobyć ich i oddzielić od pozostałych składników atmosfery dokonywa się przy pomocy bardzo złożonych i precyzyjnych zabiegów techni- cznych. Zazwyczaj proces ten kojarzy się z procesem wydobywania z powie- trza azotu i tlenu.

Idea zastosowania gazów rzadkich do t. zw. „neonówek“ jest prosta — po- lega na wykorzystaniu właściwości prze- wodnictwa prądu przez te gazy bardzo rozrzedzone, czemu towarzyszy zjawis- ko silnego barwnego świecenia. Powsta- je t. zw. zimne światło Moora. Rurki, ma- jące zawierać gaz, wytwarza się ze szkła ołowiwego, jako łatwiejszego w obró- bce. Odpowiednio wygięta rurka taka — stanowiąca literę lub część litery — po obu końcach posiada elektrody z miedzi. Ośrodkiem, przewodzącym prąd, jest gaz, który wprowadza się do rury po uprzednim usunięciu z niej powietrza przy pomocy silnych pomp pneumatycz- nych. W celu dokładnego usunięcia po- wietrza — elektrody jej bombardowane są przez prąd o 16.000 woltów napięcia; proces ten powtarza się kilkakrotnie.

Po ochłodzeniu rurek rozpoczyna się napełnianie ich gazem. W tym celu rurki zalutowuje się w jeden długi łańcuch, w który wmcowuje się zbiornik z gazem

oraz manometr. Gaz wprowadzony osią- gnąć musi przepisowe ciśnienie, które w zależności od tego, czym litera ma być napełniona, waha się w granicach od 8 do 15 mm., a więc zawartość rurki jest tak rozrzedzona, że panuje w niej mini- malne ciśnienie, jeśli się je porówna do ciśnienia otaczającej nas atmosfery, któ- re się wyraża liczbą 760 mm/cm². Napeł- nione zbiorniki rozłącza się i przepusz- cza przez nie prąd o słabym woltażu w ciągu 5 min. do 24 godz. Ma to na celu nadanie i zapewnienie równomiernej bar- wy całej świecącej rurze.

Po tych wszystkich zabiegach rurka jest gotowa — i należy tylko teraz złożyć napis świetlny i umocować go na żela- zem rusztowaniu. Połączone z napisem transformatory normalny prąd zmienia- ją na prąd 6.000 wolt, konieczny do wy- tworzenia zjawiska świecenia. Poszcze- gólne rurki skontaktowane są ze sobą wtopionymi w szkło drucikami, stano- wiącymi elektrodę każdej rury. Spotyka- ne są także napisy, wykonane całkowicie z jednej rury. Urządzenie reklamy świel- nej połączone jest z przewodem, a nastę- pnie z kontaktem, przy pomocy którego można włączać lub wyłączać efekt świe- tlny. Przez wprowadzenie prądu — w ga- zie powstaje ruch wolnych elektronów. Lecąc z ogromną prędkością z biegunami

SOWIECKI LOT MOSKWA — SAN FRANCISCO

Ogólne zainteresowanie w Sowietach i poza granicami ZSRR budzi zamierzony lot słynnego lotnika sowieckiego Zygmunta Lewoniewskiego na trasie Moskwa—Biegun północny — San Francisco.

GIGANTYCZNA TRASA.

Wspomniana trasa wynosi mniej więcej 10 000 km., a więc należy do tras dłuższych. Nie jest to oczywiście długość rekordowa, gdyż niedawny lot Londyn—Melbourne (Australia) obejmował ponad 20.000 km., nie mówiąc już dokoła ziemi, a więc lotach o trasach ca 40.000 km. (taka jest długość równika). Jeżeli przeto nazwać można trasę Moskwa—San Francisco gigantyczną to nie tylko ze względu na odległość ale ze względu na okoliczność, że trasa prowadzi przez biegun północny.

BIEGUN PÓLNOČNY.

Biegun. Hez razy to słówko obijało się o uszy przeciętnego czytelnika gazet, zwłaszcza w latach ostatnich, w związku z odnalezieniem szczątków słynnego André'go, wyprawami podbiegunowymi Nobiliego, Amudseny, Byrda, wreszcie perypetjami sowieckich uczonych, badaczy i lotników, w rodzaju prof. Schmidta, prof. Samojłowicza, Lapidewskiego, Babuszki, wspomnianego na początku Lewoniewskiego i wielu innych. Na tle ponurego powojennego obrazu powszechnych zbrojeń i wyścigu fabrykantów śmierci, walka o podbój dwóch biegunów stanowi jasną kartę, otwierającą zniekanę kryzysu ludzkości drogę do rojeń i marzeń o ostatecznym opanowaniu ślepych żywiołów i ostatecznym zwycięstwie cywilizacji nad naturą, dla zdecydowanego wyzyskania tej ostatniej na potrzeby dwumiljardowego ludzkiego zbiorowiska.

Biegun północny szturmują terytorjalnie najbardziej tu zaawansowane kraje: Norwegia — ze Spitzbergu, Danja — z Grenlandji, Kanada, Stany Zjednoczone — z Alaski, wreszcie Rosja — z niezliczonych wysp, rozszaniach na północ od wybrzeża Syberji. Szczególniejsze jednak zasługi na polu walki o biegun zdobyli: U. S. A. i Z. S. R. R. Zamierzony lot Lewoniewskiego ma być w owym listkiem faurowym w tej dziedzinie.

PRZYPUSZCZALNA MARSZRUTA POWIETRZNA.

Nie znamy jeszcze bliższych szczegółów planu Lewoniewskiego. Zapewne i sam lotnik ich nie zna, gdyż niepodobna opracowywać szczegółowego planu tam, gdzie lada przypadek w postaci nagłej wichury, śnieżycy, defektu w motorze, mgły zblądzenia i t. p. może zdecydować nie tylko o zmianie wytkniętej trasy, lecz zgłosić o losie samolotu i pasażerów. Jedynie patrząc na mapę białych pism niezbadanych jeszcze okolic podbiegunowych można się domyślać — z bardzo wielkim przybliżeniem — marszrutę powietrzną sowieckiego lotnika. Trasa będzie więc zapewne przebiegać, jak następuje: Moskwa — Murmańsk — morze Berenta — Biała wyspa (gdzie znaleziono po 33 latach szczątki André'go i towarzyszy) — pustkowią biegunowe — ziemia Granta — ziemia Frifjofa Nansena — z. Axela (archipelag Sverdrupa) — wyspy Parry'ego — Heibergera — z. Grinnela — z. Króla Oskara — z. Wiktorji i ks. Alberta — Kanada — San Francisco. W ten sposób przedstawiałaby się najkrótsza droga z Moskwy do San Francisco, a więc z serca Rosji europejskiej, aż po stolicę Dzikiego Zachodu amerykańskiego, droga najkrótsza — dodajmy — via biegun północny. Ten ostatni szczegół bowiem gra w całej imprezie rolę dominującą. Nie sztuka bowiem lecieć z Moskwy do San Francisco przez Ural, Syberję, Alaskę, ewent. Pacyfik. Prawdziwy lotnik, a takim jest ze wszech miar Zygmunt Lewoniewski — musi mieć lot z przeszkodami. Czyż może przytem istnieć dla lotnika przeszkoda groźniejsza, a więc bardziej emocjonująca aniżeli biegun północny, aniżeli tysiące kilometrów białej marioj pustyni, śniegów, lodu, kędy wyją jedynie wichry i wałęsa się mroźna śmierć?

BEZPIECZEŃSTWO.

Coprawda, w Moskwie są jak najlepszej o locie myśli, Aparat Lewoniewskiego ma być zabezpieczony przed zamazaniem, kabinka pilota ma być izolowana tak, by siedzącemu nie dokuczał warkot śmigła. Odpowiednie zapasy żywności mają chronić przed śmiercią głodową, pięty u podwozia mają umożliwić lądowanie nawet na śnieżnej pustyni, radiostacja nadawcza ma gwarantować kontakt ze światem cywilizowanym nawet w wypadku katastrofy.

Wszystko to brzmi pocieszająco. Tem niemniej niebezpieczeństwo wyprawy jest duże. Przymusowe lądowanie na biegunie może łatwo skończyć się dla Lewoniewskiego i jego towarzyszy zagładą, tak jak zagładą skończyło się niedawno przymusowe wodowanie słynnego lot-

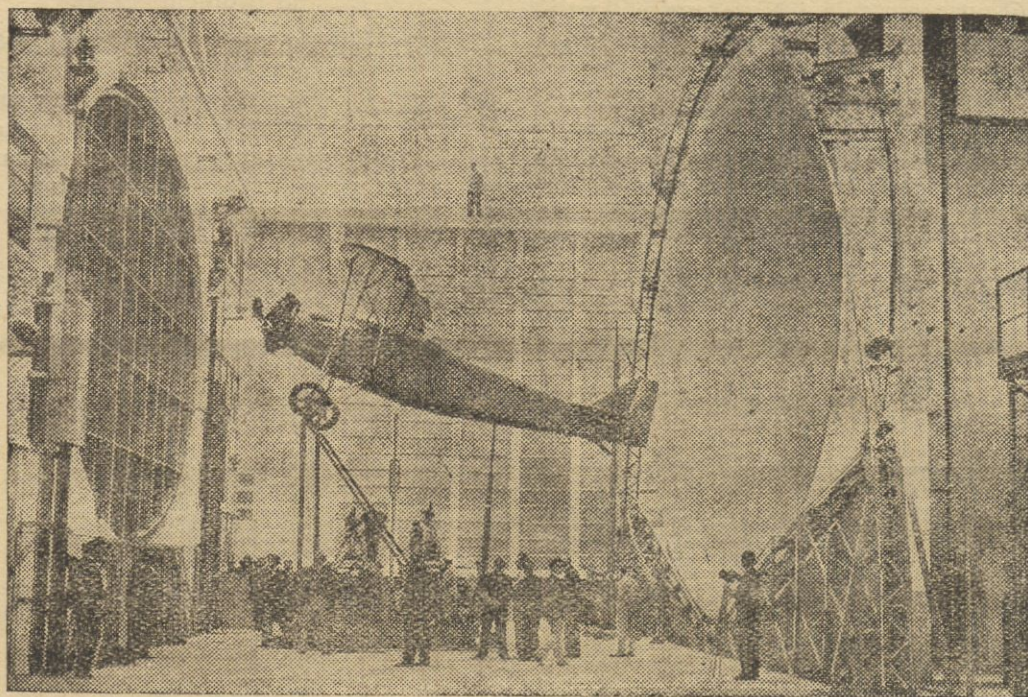
nika amerykańskiego Ulma, lecącego z Kalifornji na Hawaje. Z jednej strony bowiem podmuch Boreasa może strząsnąć samolot wraz z radjem i in. przyrządami o jakąś podbiegunową lodową skałę, z drugiej zaś — nawet po stosunkowo szczęśliwym opadnięciu na śnieżną pustynię i nadaniu szeregu alarmujących S.O.S., niema pewności, że ewentualna ekspedycja ratunkowa dotrze do podanego przez rozbitków miejsca znajdzie ich i zdoła ocalić. Słowem, Lewoniewski ryzykuje „transbiegunowy“ lot Moskwa—San Francisco ryzykuje bardzo grubo, zwłaszcza, że oprócz bieguna, czyhać będą na lotników pustkowią i bezkresy Kanady.

ŚMIAŁKOWIE.

Te wszystkie i tym podobne trudności oczywiście śmiałkowie sowieckich nie odstraszą. Przeciwnie raczej ich zachęca do podjęcia trudnej imprezy. Zdają sobie doskonale sprawę z tego, że ryzykuje wiele, uświadamia sobie Lewoniewski spewnością, że w razie sukcesu tem większa gloria spadnie na niego i jego sowiecką ojczyznę.

NEW.

Największy tunel aerodynamiczny świata

W Chalais-Meudon koło Paryża władze wojskowe zbudowały olbrzymi tunel aerodynamiczny dla doświadczonych lotniczych. Tunel ten jest największą tego rodzaju konstrukcją na świecie. Przed oddaniem tunelu do użytku dla lotnictwa wojskowego przeprowadzono w nim dokładne próby. Na zdjęciu — samolot w tunelu podczas dokonywania prób.

Ile mieliśmy strajków w b. r.

Główny Urząd Statystyczny opracował dane dotyczące strajków w Polsce w pierwszym kwartale r. b. Jak wynika z tego zestawienia, w ciągu kwartału zanotowano w Polsce 237 strajków, które objęły 3.804 zakładów pracy i 129.424 strajkujących. Liczba straconych robotniko-dni wynosiła 641.729. Na tle żądań podwyżki płac wybuchło 65 strajków, w związku z żądaniami wypłaty zaległych zarobków — 43, na tle żądań o nieobniżanie płac — 35 strajków. Wy-

ganych całkowicie lub częściowo było 165 strajków, przegranych — 35.

Z ogólnej liczby strajków przypada na przemysł włókienniczy — 43 strajki, na drzewny — 36, na metalowy i odzieżowy po 28, na mine-ralny — 21, na górnictwo — 12, na rolnictwo i przemysł skórzany po 10, na handel, kredyt i ubezpieczenia — 9, na przemysł poligraficzny — 8, na budowlany — 6, na papierniczy — 4, na zakłady użyteczności publicznej i przemysł chemiczny po 3 strajki, na przemysł hotelowo-gastronomiczny — 2, na spożywczy — 13, na hutnictwo — 1 strajk.

Największa liczba strajkujących, mianowicie 75.389 osób, przypada na przemysł włókienniczy największa liczba zakładów pracy objętych strajkami — 2.070 zakładów — na przemysł odzieżowy. Największa liczba straconych robotniko-dni, mianowicie 350.378 — przypada na przemysł odzieżowy.

ujemnego do dodatniego, zderzają się z elektronami napotkanych atomów. Śladem „katastrofy“ jest właśnie promień światła.

Duży koszt instalacji reklamowej znakomicie się amortyzuje dzięki taniości utrzymania. Eksploatacja omawianej reklamy w porównaniu do światła żarówkowego wyraża się stosunkiem takim, jak 15:100; jest więc 6 do 7 razy tańsza. Jeżeli się zważy kolosalną przewagę estetyczną oraz 100-procentowe osiągnięcie za dania reklamowego — jasnym się staje, dlaczego „neony“ wypierają dziś zwycięsko niewygodne, drogie i blade reklamy żarówkowe.

Artystyczną różnorodność barw, których kombinacje kładą oczy widza, osiąga się rozmaitemi sposobami. Przede wszystkim zależy to od jakości użytego gazu, lub stosunku mieszaniny różnorodnych gazów. Następnie od zastosowania do wyrobu rur, obok szkła ołowiowego barwy żółtej — szkła o barwach innych. Najczęściej spotykamy reklamy czerwone; do wytworzenia ich użyto neonu, który przewodzi prąd, wysyłając silnie czerwone światło. Barwę żółtą daje hel. Barwę zieloną otrzymuje się przez wprowadzenie neonu, zmieszanego z parami rtęci — do żółtej rury. Niebieski kolor zawdzięczamy neonowi, argonowi

i parom rtęci. Przez umiejętne zastosowanie mieszanek osiąga się barwy fioletową, seledynową i t. p.

Tajemnicze recepty tych mieszanek, pozwalające na otrzymanie wszystkich barw i odcieni — są pilnie strzeżone przez poszczególnych wytwórców. Godzien uwagi jest fakt, że udało się wyprodukować już światło białe — ważne to odkrycie ma ogromne znaczenie rozwojowe — przyczyni się niewątpliwie do zupełnego zastąpienia tym tanim i wygodnym typem oświetlenia — dotychczasowych żarówek.

Narazie w dziedzinie reklamowo-dekoracyjnej neony zyskały bezapelacyjne i bezkonkurencyjne prawo obywatelstwa.

Powódź różnobarwnych świateł, pomysłowych, nastrojowych i ekscentrycznych reklam do tego stopnia opanowała środkową dzielnicę Nowego Yorku, że stworzyła jej pyszną nazwę „Mlecznej Drogi Broadwayu“.

Niektóre odcinki warszawskich ulic wyglądają w nocy jak barwny haft. A i Wilno, powoli, nieśmiało, zaczyna zdobić swe mury światłem neonowym. Niedawno zainstalowany na gmachu naszej redakcji napis świetlny jest również tego typu.

Wanda Boyć.

UŚMIECHY I UŚMIESZKI.

„Miłość w Polsce“

„Jak cię widzą, tak cię piszą“ — powiada nasze przysłowie, którego prawdziwość mam okazję potwierdzić. Oto we wczorajszym numerze „Neues Wiener Journal“ ukazał się feljton, raczej nowelka, a właściwie nie nowelka, lecz opowiadanko w odcinku p. t. „Miłość w Polsce“.

Autorką tego jest p. Ljuba Flesch, której nazwisko nie nie mówi, przynajmniej mnie, a prawdopodobnie i czytelnikom. Zaczyna się ta historia tak:

„Pewnego razu jechałam z Berlina przez Polskę do Rumunji. Kto raz przebył tę drogę, ten, chociażby musiał najbardziej oszczędzać, kupi od granicy polskiej bilet II klasy. Nigdy nie zrozumiałem, dlaczego i dokąd tylu Polaków jeździ koleją? Próbowalam już jeździć o różnych porach roku i zawsze było tak, jak gdyby właśnie zaczynały się wakacje, albo jak gdyby się kończyły. Gdyby ktoś nie wierzył, że w Polsce jest wiele dzieci, to jedna jedyna podróż koleją przekona go o tem“.

„Jeśli się na granicy wsiada do przedziału drugiej klasy, można mieć nadzieję, że znajdzie się miejsce, jeśli się pozostanie w trzeciej, trzeba się liczyć napewno z tem, że zostanie się pognicionym, zmiażdżonym, uduszonym przez chłopów, robotników i innych obywateli, którzy przypuszczają szturm do wagonów. Gdy pewnego dnia sierpniowego, bardzo zmęczona, wysiadłam z przepełnionej już w Niemczech III klasy, szczęśliwa, że dostanę się do drugiej, stwierdziłam z przerażeniem, że w tej drugiej łudzie siedzą na walizkach, w korytarzach. Zrozpaczona popędziłam na drugi koniec wagonu, ale tam była, nieosiągalna dla mnie pierwsza klasa“.

„W drzwiach pustego przedziału stał pewien pan, na którego zwróciłam uwagę już na dworcu w Berlinie. Był stary, z pewnością nie poniżej 80, ale starannie zakonserwowany i wypielegnowany. Prawdopodobnie współczuł ze mną serdecznie, co wyczułam z jego głosu, gdy powiedział:

„Czy nie zechce pani tu usiąść? Wyjął mi mu, że mam bilet II klasy. „Ależ to jest II klasa“ — odpowiedział on. Okazało się, że z rzymskiej jedyńki na drzwiach przedziału zrobił on chemiczny ołówek: II. Zawsze tak robi i konduktorzy znają go. Nikt nie uważa za możliwe, aby w jego wieku, kazać mu jechać w tłoku. Poza tem nazwisko jego znane w Polsce każdemu dziecku. Przedstawił się i natychmiast wiedziałam o kogo chodził“.

Tę część feljtonu p. Ljuby Flesch poświęcam P. K. Państwowym. Niech się martwią. Nie zamierzam dochodzić, kto jest tym człowiekiem, którego „nazwisko znane jest w Polsce każdemu dziecku“ i który robi z pierwszej klasy drugą, chemicznym ołówkiem. Może ucharakteryzowany na starszka Dymsha? Wiadomo, że on zawsze musi robić kawę“.

Pominę także tę „miłość w Polsce“, która ma być treścią feljtonu, gdyż historia byłaby zbyt długa. O tej miłości opowiada właśnie autor ce starszy pan. Najlepszy jest koniec opowiadania:

Starszy pan wysiadł, konduktor na następnej stacji wyrzucił p. Ljubę z przedziału, wobec czego:

„Śmiertelnie zmęczona powędrowalam do drugiej klasy, gdzie ciągle jeszcze ludzie siedzieli na walizkach i spali. Nagle zerwał się w jednym z przedziałów pewien polski student i ustąpił mi miejsca. Jeszcze nie skończył zdania, gdy już siedziałam i zasypiałam, ledwie zdolna wykrzusić parę słów podziękowania, tak byłam zmęczona“.

„W kraju, gdzie mężczyzna ustępuje miejsca kobiecie, a sam pozostaje w korytarzu z perspektywą przestania całej nocy, także historia o prawdziwej miłości jest wielce prawdopodobna — pomyślałam, zasypiając“.

Co do mnie, to powtarzam enuncjację p. Ljuby wyłącznie na cześć owego „nieznanego studenta“, jako piękny przykład rycerskości, niezbyt popularnej wśród naszego młodego pokolenia.

Wel.

Nad polskim morzem

Nad polskim morzem do ulubionych urozmaiceń letników należą wyjazdy łodziami rybackimi wzdłuż brzegów otwartego Bałtyku. Na zdjęciu — trzy sympatyczne żeglarki przed wyjazdem wdzięcznie pozują do zdjęcia.

Uzgodnienie prac Wileńskiego Komitetu Uwiecznienia Pamięci Marszałka z Komitetem Naczelnym

Z Wileńskiego Komitetu Obywatelskiego Uwiecznienia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego dowiadujemy się, że w związku z niesprecyzowaniem dotychczas stanowiska Naczelnego Komitetu w sprawie formy uwiecznienia pamięci Marszałka w Wilnie, wojewoda wileński p. Władysław Jaszczołt, jako przewodniczący Wileńskiego Komitetu Obywatelskiego, delegował do Naczelnego Komitetu w Warszawie p. M. Pawlikowskiego, dyrektora biura Prezydium Komitetu Wileńskiego, w celu przedstawienia władzom Komitetu Naczelnego dezyderatów Komitetu Wileńskiego w tej sprawie.

Gen. Wieniawa-Długoszowski, jako przewodniczący Wydziału Wykonawczego Komitetu Naczelnego, oświadczył wyślanikowi Komitetu Wileńskiego, że wiadomości, które ostatnio ukazały się w prasie, dotyczące stanowiska Kom. Naczelnego w tej sprawie, nie są ścisłe. Z wiadomości tych wynikałoby bowiem, że Komitet Naczelny zamierza uczcić pamięć Marszałka w formie wzniesienia pomnika w Warszawie, kopca w Krakowie i grobowca na Rossie w Wilnie, natomiast akcji wzniesienia pomnika w Wilnie, jakgdyby nie popiera. Tak nie jest. Wydział Wykonawczy Komitetu Naczelnego jednomyślnie stoi na stanowisku, że w Wilnie, jako w mieście Józefa Piłsudskiego, musi również stanąć pomnik Marszałka, zupełnie niezależnie od grobowca na Rossie, który zresztą zo stanie budowany staraniem Rządu, nie zaś społeczeństwa.

Zarazem jednak gen. Wieniawa-Długoszowski oświadczył, że głównym zadaniem Komitetu Naczelnego w Warsza-

wie będzie jednocześnie i koordynowanie rozproszonych dotąd wysiłków wszystkich obywateli Rzeczypospolitej, których wola jest wieczyste uczczenie pamięci Marszałka. Uczczenie to powinno być monumentalne i piękne — godne Wielkiej Pamięci Wodza Narodu. To też Komitet Naczelny konsekwentnie zwalcza zjawiające się tu i ówdzie tendencje do wznoszenia Marszałkowi pomników lokalnych, które nie mogąc posiadać z natury rzeczy większych wartości monumentalnych, powodują tylko rozproszenie wysiłków społecznych.

Wilno, jako miasto Józefa Piłsudskiego, stanowi tu wyjątek. Wola mieszkańców Wilna i Ziemi Wileńskiej wzniesienia w „mieście” Marszałka Jego pomnika będzie uszanowana. Komitet Wileński, który się zawiązał w tym celu, będzie nadal gromadził fundusze na pomnik Wileński, mając w dalszym ciągu osobne, niezależne od Komitetu Naczelnego, konto w P. K. O.

Złóż datki na pomnik Marszałka Polski
Józefa Piłsudskiego w Wilnie
Konto czekowe P. K. O. Nr. 146.111

Wzdłuż i wszerz Polski

— LEN NA WYSTAWIE PRZEMYSŁOWO-RZEMIEŚNICZEJ W GDYNI. Dużym zainteresowaniem na Wystawie Przemysłowo-Rzemieśniczej w Gdyni, cieszą się stoiska Izby Rzemieślniczych, m. in. Białostockiej, która wystawia tanie ubrania z samodziółów lnianych —

Gen. Wieniawa-Długoszowski podkreślił jednak, że Komitet Naczelny wierzy, iż Wilno, które tylekroć dawało wyraz solidarności z całą Rzeczypospolitą w sprawach ogólnopolskich, i tym razem nie uchyli się od współpracy z Komitetem Naczelnym, jeżeli chodzi o akcję ogólną. Komitet Naczelny zdaje sobie przy tem sprawę z okoliczności, że Wilno i Ziemia Wileńska nie zdołają zapewne zgromadzić o własnych siłach dostatecznych funduszy na budowę pomnika. To też Komitet Naczelny przewiduje, że z chwilą ukończenia ogólnopolskiej zbiórki na cele uczczenia pamięci Marszałka, Wilno uzyska od Komitetu Naczelnego wydatną pomoc na budowę pomnika. Chodzi jednak o to, by Wilno nie wyłamało się z tej akcji ogólnej i by jego akces do Komitetu Naczelnego był symbolem solidarności Wilna z całą Rzeczypospolitą w wielkiem dziele uwiecznienia pamięci Józefa Piłsudskiego.

„Polemika“

Onegdaj zamieściliśmy w rubryce „Piszą do nas“ artykuł czytelnika Żyda, p. M. Lichtscheina, poświęcony sprawie rytuałnego uboju bydła. Autor twierdził w nim, że rytuałny ubój nie da się uzasadnić względami natury religijnej, a utrzymywany jest jedynie dlatego, że przynosi wcale pokaźne dochody całej rzeszy protegowanych żydowskich gmin wyznaniowych.

Artykuł, jak widzimy, daje pierwszorzędny materiał do dyskusji. Można więc było oczekiwać, że prasa żydowska przytoczy jakieś dowody, zbijające twierdzenia p. Lichtscheina, że wykaże, iż ubój rytuałny stanowi istotną część przepisów religijnych lub że nie ma on większego wpływu na kształtowanie się ceny mięsa koźszego i t. p. I toby była polemika. Natomiast tego, czem wileńska prasa żydowska poczęstowała w sążnistych artykułach swoich czytelników, polemiką nazwać w żadnym razie nie można.

Autor artykułu, który wprawił w ruch liczną piórą publicystów żydowskich, — mimochodem niejako zauważył, że prasa żydowska cierpi na manję prześladowczą i we wszystkim dopatruje się ataku na Żydów. Otóż przeczytaliśmy wywody prasy żydowskiej. Dowiedzieliśmy się z nich, że p. Lichtschein wogóle nie istnieje, że jest to pseudonim (niektóre pisma dają do zrozumienia czyj), że artykuł został zamówiony (djabli wiedzą przez kogo!), a autor jest antysemitą! Taki sobie żydowski ende! No i redakcja nie bez winy, bo takie artykuły drukuje. O istocie zagadnienia ani mru-mru. I to jest polemika!

Zapewniamy panów redaktorów pism żydowskich, że p. Lichtschein jest osobą realną. Żyje i mieszka w Grodnie. Adresem w razie gwałtownej potrzeby służymy. Sądymy jednak, że gdyby panowie redaktorzy zechcieli wyteńczyć swoją pamięć przypomnieliby sobie, że tenże p. Lichtschein nadsyłał i im artykuły podobnej treści. A po stwierdzeniu tego zawstydziliby się może swojej pretensji do p. Lichtscheina, że (o, zgrozo) ośmielił się przesłać rękopis dziennikowi polskiemu zamiast wzbogacić nim zawartość kasa redakcyjnego prasy żydowskiej.

Wileńska prasa żydowska postanowiła widocznie dowiedzieć, że p. Lichtschein miał rację, pisząc o jej manji prześladowczej. I to się jej udało.

Zbijając twierdzeń p. Lichtscheina prasa żydowska nawet nie próbowała. Dlaczego? — Możemy się tylko domyślać.

Okólniki Ministra Spr. Wewnętrznych

o sporządzaniu spisów wyborców do Sejmu i do Senatu

INSTRUKCJA O SPORZĄDZANIU SPISÓW WYBORCÓW DO SEJMU.

Spisy wyborców do Sejmu sporządza się na podstawie rejestrów mieszkańców. Zamieszkanie i zmiany miejsca zamieszkania ustala z urzędu, lub na wniosek osoby interesowanej, albo też na żądanie władz zarząd gminy. Osoby czasowo w gminie przebywające, bez względu na czas pobytu, nie podpadają pod pojęcie mieszkańców gminy.

Przełożeni gmin sporządzają spisy wyborców do Sejmu osobno dla każdego obwodu głosowania. Spisy wyborców sporządzane są w układzie terytorjalnym, czyli w porządku ulic i numerów domów, lub w porządku alfabetycznym nazwisk, zależnie od tego, w jaki sposób prowadzony jest przez gminę rejestr mieszkańców.

Dla każdego wyborcy należy wymienić w spisie nazwisko i imię, dzień, miesiąc i rok urodzenia, zawód, miejsce zamieszkania oraz datę, od kiedy mieszka w obwodzie głosowania.

W razie skreślenia kogokolwiek z listy nie należy zmieniać bieżącej numeracji. Na końcu spisu wymienić należy liczbę nazwisk, które spis zawiera. Spis winien być podpisany przez przełożonego gminy i nosić pieczęć gminy. Do spisu podpisanego już nie wolno dopisywać żadnych

nazwisk, a w razie konieczności uzupełnienia spisu, należy sporządzić spis dodatkowy.

Koszty sporządzenia spisów wyborców ponoszą gminy.

INSTRUKCJA O PROWADZENIU SPISÓW WYBORCÓW DO SENATU.

Spisy wyborców do Senatu prowadzić będą powiatowe władze administracji ogólnej, przy czym dla każdego obwodu wyborczego ma być sporządzony oddzielny spis.

Do spisów wyborców poszczególnych obwodów mają być wciągnięci obywatele, mający prawo wybierania do Senatu, którzy w obwodach tych zamieszkują.

Obywatele, posiadający prawo wybierania do Senatu z tytułu zasługi osobistej, lub z tytułu wykształcenia mają być wciągnięci do spisów tylko wówczas, jeżeli udowodnią, że im to prawo przysługuje. — W tym celu winni oni się zgłosić w gminie zamieszkania z dokumentami, stwierdzającymi ich prawo do wybierania.

Obywatele, którzy w określonym okresie czasu nie zgłoszą się z właściwymi dokumentami, nie będą przez urząd wciągnięci do spisów wyborców. Wszelkie pisma w sprawach wyborczych wolne są od opłat stempowych. Obywatele, posiadający prawo wybierania do Senatu z tytułu zaufania obywateli, mają być wciągnięci do spisów z urzędu.

Każdy spis obejmować będzie trzy oddzielne działy a mianowicie: a) wyborców z tytułu zasługi osobistej; b) wyborców z tytułu wykształcenia; c) wyborców z tytułu zaufania obywateli.

Wyborca do Senatu może być wpisany do jednego tylko działu. Przy zbiegu tytułów, dających prawo wybierania do Senatu należy wyborcę zapisać w pierwszym kolejnym dziale, do którego posiada tytuł. Tak np. obywatela, posiadającego wykształcenie akademickie i odznaczonego orderem „Wirtuti Militari“, należy wciągnąć tylko do działu, zawierającego wyborców z tytułu zasługi osobistej.

Spisy powinny zawierać numer kolejny wyborcy, nazwisko i imię, datę urodzenia, zawód i miejsce zamieszkania.

Każdy egzemplarz spisu winien być podpisany przez władzę, sporządzającą spis, oraz zaopatrzone w pieczęć urzędową.

Spisy wyborców do Senatu mają być nie później, niż 21-go dnia po zarządzeniu wyborów przesłane przewodniczącym zebrań obwodowych w dwu egzemplarzach, oraz przewodniczącemu właściwej okręgowej komisji wyborczej do Sejmu. Jeden egzemplarz spisu zatrzyma urząd, który go sporządził.

Każdy powiat ma być podzielony na obwody wyborcze, liczące 90 do 120 wyborców do Senatu. Podział ten podany będzie do publicznej wiadomości zapomocą plakatów.

Główny komisarz wyborczy

Sędzia Sądu Najwyższego p. Giżycki, mianowany ostatnio przez P. Prezydenta Rzplitej głównym komisarzem wyborczym.

Wszystko uporczywie
BÓLACH GŁOWY
STOSUJE SIĘ PROSZKI
PSZCZOŁKA
LAB. FARMACEUTYCZNE „POLLABOR“ WARSZAWA

Pozdrowienia ze Spały

Wczoraj poczta dostarczyła nam m. in. kartkę z wizerunkiem murzynka—harcerza. Chował się niemal pod ogromnym czerwonym muchomorem. Na odwrocie czytamy:

„Szanownej Redakcji i wszystkim Przyjaciółom Harcerstwa przesyłamy ze Złota Jubileuszowego w Spale serdeczne pozdrowienia.
Czternastacy Wileńscy.

Dobrze nam tu!
Prosimy odwiedzić“.

Nagły zgon lekarza

10 b. m. lekarz rejonowy Ubezpieczalni Społecznej w Grodnie dr. Altfeld, badając chorego nagle zasłabł i mimo okazanej mu natychmiastowej pomocy lekarskiej zmarł. Zmarły dr. Altfeld od szeregu lat był lekarzem Ubezpieczalni Społecznej i pracował jako lekarz rejonowy.

Rozruchy w Belfascie

Podczas trzydniowych walk ulicznych w Belfascie w Irlandji między nacjonalistami i obrzązami 5 osób zostało zabitych a 140 zostało rannych. Na zdjęciu — żołnierze z obnażonymi bagnietami broniący dostępu do śródmieścia.

Konferencja Prezesów Federacji PZOO

W dniu 21 b. m. (niedziela) o godz. 10-ej min. 30 w sali recepcyjnej Federacji PZOO przy ul. Orzeszkowej 11, odbędzie się konferencja Prezesów Zarządów Okręgowych Związków sfederowanych oraz Zarządów Powiatowych Federacji PZOO pod przewodnictwem Prezesa Zarządu Wojewódzkiego, Generała Osikowskiego. W konferencji weźmie udział Kierownik Wojewódzkiego Sekretariatu B.B.W.R. Mjr. Birkenmayer.

Zamach samobójczy w oczekiwaniu eksmisji

Przy ul. Bakszta 3 zamieszkiwała od dłuższego czasu 27-letnia Aleksandra Piotrowska. Ostatnio Piotrowska znalazła się w ciężkiej sytuacji materialnej i nie opłacała komornego. Właściciel kamienicy wszczął przeciwko niej sprawę o eksmisję, wczoraj zaś komornik miał

wykonać wyrok sądowy. Piotrowska tak się tem przejęła, że wbiegła do kuchni i wypila mieszanke esencji octowej i spirytusu denaturowanego.

Pogotowie ratunkowe przewiozło ją w stanie bardzo ciężkim do szpitala Św. Jakóba. (c)

KAMIEŃ ŻÓŁCIOWE tworzą się stopniowo wskutek złego funkcjonowania wątroby

CHOLEKINAZA H. Niemojewskiego

Zapobiegajcie ich powstawaniu stosując zioła

Nie byłyby kobietami...

Jednym z najdziwniejszych związków, jaki powstał w U. S. A. jest liga przeciw rudym... kobietom. Założyciele ligi twierdzą, iż deszli na podstawie obserwacji wd wniosku, że kobiety rudowłose są kłótlive, podstępne i próżne, zatem nie lubią pracować. Przelto liga postanowiła zwalczać „rude niebezpieczeństwo“. W jaki sposób? Liga będzie ostrzegać młodych ludzi przed groźbą ożenku z rudowłosymi.

Trudno przewidzieć, jakie sukcesy odniesie ekscytryczna liga, faktem jest jednak, iż już dzisiaj błogosławią ją fryzjerzy, którzy zarzuceni są żądaniem klienteli damskiej, aby przebarwiać jej włosy... na kolor rudy.

Oczywiście — to było do przewidzenia.

Pełna tabela wygranych w 2-m dniu ciągnięcia 2-ej klasy 33 Państwowej Loterii Klasowej

I i II ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Zł. 20.000 na n-ry: 123705 181794.
Zł. 5.000 na n-ry: 131025 153597 166314.
Zł. 2.000 na n-ry: 45555 124212 132009.
Zł. 1.000 na n-ry: 37245 44029 70003 156886 166362.
Zł. 500 na n-ry: 37916 52877.
Zł. 400 na n-ry: 23941 42962 58097 65523 70103 72965 81214 81261 104909 149716 177110 179941.

Zł. 250 na n-ry: 34923 52425 98491 104680 104930 105614 110239 110589 113767 127135 137548 137851 141273 142150 162061 170111 174045 174973 182455.
Zł. 200 na n-ry: 14094 18636 24447 24654 27033 27234 37206 45800 48267 50600 50640 61019 64399 65009 71350 79790 88221 91096 91513 97474 107651 121640 123004 146780 157179 163297 163426 173184 181069.

973 91 28618 835 29667 869 31683 32027 652 34308 903 99 35197 433 37039 597 957 38438 39677 40813 41439 837 42125 901 43063 144 710 44174 45477 47031 470 48045 49102 633 909 50254 563 51485 52771 53342 782 54328 661 902 56649 58137 60827 991 61274 305 63839 64044 238 474 65575 66159 880 68609 710 99 69251 70193 71336 82 553 854 929 72491 889 73049 364 71 90 566 755 74680 845 75477 899
77131 344 596 637 970 78086 79027 533 80598 81700 84360 85124 59 752 55 990 86324 677 87311 88405 22 89363 515 91774 93612 880 95023 665 95 96173 478 98958 99715 852 916 103804 104669 969 105452 749 106491 108751 985 109322 496 111050 355 112246 458 734 86 920 115123 285 116129 340 93 760 936 117407 118784 833 83 119101 120689 121166 281 455 570 777 901 23 77 122240 835 123012 51 190 765 125173 412 545 126043 423 62 975 127560 781 128101 22 85 778 129083 143 130749 885
133393 134303 759 135094 797 136077 500 52 138883 139632 766 140647 141003 8 142738 73 143499 589 789 99 145312 679 148013 62 686 996 150200 678 151100 497 153018 917 154087 535 155163 478 158354 159228 161723 162675 164249 418 166544 77 92 635 964 168550 790 169501 946 173453 174978 175717 889 176003 772 177520 622 179581 746 180620 181159 182186 438 840 183148 184129

Zł. 400 na n-ry: 44529 47792 73921 79757 80940 94009 100966 114797 161935
Zł. 250 na n-ry: 5406 19601 33860 40923 64537 70467 76722 78683 90875 118480 129435 132773 144909 146659 147189 162286
Zł. 200 na n-ry: 11061 20289 27592 34740 35140 47422 54445 60743 62331 63449 65631 77150 79261 83696 87433 92602 93881 94277 94519 95295 96071 96686 97239 102803 108474 110662 131554 132611 141958 142696 144045 147318 150814 153801 155634 155772 177639

Wygrane po 150 zł.
717 1173 88 270 2586 841 4135 786 5061 574 613 6587 7241 80 8211 9257 399 881
10688 11504 683 936 12759 65 951 16373 83 693 17634 18764 19639 20496 824 21601 22280 90 23051 64 953 24193 978 25108 10 289 332 448 86 580 605 894 26278 318 556 27310 28519 29019 678 904 30862 32139 70 734 846 915 33256 34680 949 35013 166 240 413 916 37247 806
38060 602 68 76 820 39487 693 898 955 40357 686 41050 274 405 16 55 598 42260 329 806 43663 44171 813 45308 64 509 47434 52 738 48550 929 49659 957 50145 624 924 51171 281 415 619 54 52567 53495 54091 199 243 593 648 839 55265 804 56286 681 57031 395 509 654 58116 64 552 59391 771 949 60082 135 254 434 61521 45 634 62061 762 64 873 935 63084 526 722 940 63 64456 670 90 65480 911 66114 242 369 84 67397 470 739 868 68058 355 422 595 69050 242 69 70086 424 508 71659 763 81 72490 563 73021 212 74001 113 300 951 75304 78 419 46 62 508
76276 509 73 932 77419 85 846 78820 25 79673 95 742 43 930 80068 81551 669 843 82124 227 903 83997 84102 278 305 730 85326 586 767 86201 683 87092 541 902 88245 563 848 910 89033 674 822 90750 976 92 91204 602 860 92079 299 595 844 98 93108 492 806 949 94094 152 839 939 95650 96361 445 98673 956 99104 463 100431 950 101570 102546 855 103113 41 556 104001 105912 106358 477 824 990 107068 540 109037 262 380 661 848 110056 271 312 700 111573 112215 42 523 619 812 113583 114050 365 116004 27 130 117422 653 118122 213 46 528 700 56 119232 420 120181 250 53 335 121087 542 641 968 122350 427 871 123091 925 124077 125711 88 937 126175 970 127083 403 532 99 696 773 128265 96 744 130041 68 492 605 131095 385 415 689 132385 476 606 25 991 133402 853 70 134100 51 800 135108 818 136007 20 486 526 137101 568 834 998 138147 314 566 139002 859 140458 578 773 991 141578 959 142358 445 143105 880 144133 499 145166 923 146968 147862 148540 149071 98 258 347 593 615 922 150244 308 151435 950
152189 338 632 847 153123 806 154129 156140 470 557 157085 179 591 158646 83 159472
160145 921 161031 312 403 162182 90 213 608 65 163734 52 164197 773 165610 782 989 166217 393 428 38 640 167571 815 168193 169130 539 719 52 170188 694 851 171147 326 416 838 172035 115 960 173193 929 174330 175236 918 176018 198 767 827 177732 984 178057 147 212 852 179240 180180 715 42 181629 954 182041 121 267 376 425 570 609 60 882 183372 633 841 184355 970

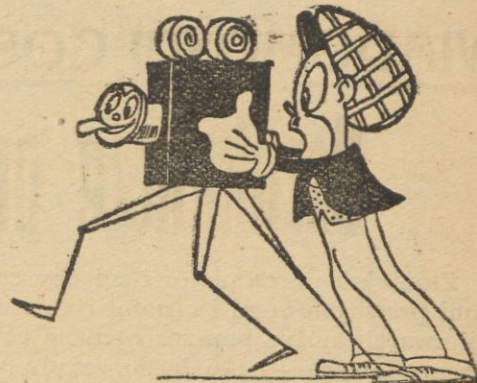
686 723 988 35179 632 712 36285 332 62 693 710 37167 211 801 905 38002 194 236 79 578 723 39632 707 12 905 81 40139 264 511 68 653 856 41036 194 461 42006 275 469 954 43202 596 709 44088 135 312 958 69 45124 216 937 46187 252 311 779 886 47115 221 442 74 501 88 608 66 727 73 824 60 48086 237 90 308 414 816 49167 256 318 520 50012 161 627 51316 560 691 52436 516 79 53348 663 54024 135 340 481 657 55755 56659 57133 80 443 577 784 89 802 97 58011 135 92 437 783 89 974 60595 615 59 740 865 987 61012 126 52 515 816 926 30 62669 813 63221 692 748 64033 318 91 496 759 65239 58 798 843 67 991 66019 218 770 67019 643 88 894 68205 482 95 514 612 792 922 69004 110 24 271 326 52 551 841 70384 490 71155 347 744 840 916 31 72427 797 897 925 73002 74023 523 694 793 75355 86 491 525 792 76304 35 433 637 77261 843 49 78034 254 364 455 531 59 62 856 924 79298 444 605 714 987 80487 585 613 41 81100 529 81 763 800 14 82 82402 32 80 800 83455 94 629 830 93 84013 85078 422 650 64 763 86166 597 704 41 87446 783 861 81 89647 91 996 90002 476 601 806 91288 874 92008 51 117 36 460 502 82 93050 109 635 938 94484 86 895 95015 46 84 635 717 96304 14 719 65 97108 91 542 98271 560 91 99300 735 100163 295 844 101044 516 812 102344 62 604 757 60 859 103161 75 271 375 493 560 944 104332 446 105000 257 476 957 106391 692 107413 785 94 108245 318 672 733 879 109029 717 110365 908 86 111976 112386 636 736 809 44 113108 412 86 598 844 114485 922 115297 339 614 62 116054 150 58 81 117121 246 95 464 635 118230 569 878 119854 68 120373 448 59 587 121001 92 95 190 225 122010 38 76 154 498 714 875 82 123052 373 596 923 124633 874 935 125634 126137 65 366 81 584 619 992 127060 616 917 97 128051 171 81 442 69 742 129055 66 154 293 353 907 60 130544 131587 666 804 6 132434 619 34 133011 131 900 55 134422 88 537 677 842 135063 97 233 412 136090 127 469 641 67 71 700 83 98 821 903 137447 920 139080 106 44 370 579 748 53 93 140006 140 52 942 958 141000 482 675 858 961 142290 512 42 766 143060 473 77 662 758 144304 5 83 600 794 905 84 145016 119 52 93 257 660 809 146182 267 147081 523 610 67 980 148827 149218 762 902 150058 556 627 151179 671 710 152297 405 22 153225 68 584 89 154073 404 520 65 155223 337 94 543 935 95 156377 407 64 75 693 903 157417 46 583 158009 277 309 718 159171 239 426 160381 161588 926 162042 163170 98 218 404 663 785 164081 445 165165 226 923 166012 42 168 167324 893 168098 196 211 47 318 40 435 169124 29 309 53 540 619 971 171054 193 430 172050 81 140 329 446 75 581 173007 538 769 918 30 174055 192 689 175095 280 83 91 502 665 91 875 968 176852 60 73 177012 115 480 513 965 178040 123 499 558 735 65 179330 704 180205 41 533 685 181041 66 80 172 516 776 804 83 963 182365 593 856 183016 246 756 829 184693

Wygrane po 50 zł.
471 858 1087 199 2177 99 261 468 546 3050 364 66 4018 142 748 920 6690 7227 841 8060 371 642 10037 959 12206 13223 787 816 15199 20348 94 22858 23249 604 806 24138 323 67 484 587 801 999 26778 28021 29 313 29232 906 31621 880 32075 645 976 33062 188 319 550 34497 690 35174 306 36316 436 620 774 37133 47 38387 664 39198 276 530 39 40003 632 836 41249 429 574 42389 424 43045 80 44100 250 45 359 84 414 46624 48089 227 595 670 49079 85 464 81 50256 51196 408 914 80 52653 54770 55311 809 935 50 56124 52 476 59038 355 878 60068 725 857 61104 294 554 62406 536 51 53 663 63098 300 888 924 64692 65072 610 66070 67085 68243 312 561 69899 70051 899 956 71775 72822 41 73682 74136 215 667 783 75819 76044 996 77086 405 78202 872 79730 813 80030 36 381 81001 95 587 82225 471 90 534 652 810 70 83590 84241 85876 86772 887 944 87247 883 88378 443 512 765 89760 90034 105 206 663 91491 92758 66 93416 588 820 916 95876 97224 924 98471 582 832 83 99217 100584 91 101364 865 102200 623 87 104939 105826 107292 531 603 20 700 109563 770 110344 467 656 110107 407 511 112136 38 113576 773 114146 708 115093 595 116071 227 987 117112 985 118178 119136 120199 638 121363 503 924 122312 486 124097 862 125912 126391 127487 742 882 129161 78 309 408 618 132577 846 133197 499 673 878 981 134207 311 410 81 574 135322 136112 619 137029 351 611 138172 962 139129 419 933 140974 141623 87 142039 759 878 942 143345 415 597 144516 145526 722 146977 147429 505 64 148070 150043 98 101 75 151046 311 152082 111 13 223 153256 345 154631 155540 681 731 157938 158402 159606 769 160589 692 161375 697 162379 555 643 711 870 164295 165097 680 166581 755 168310 41 49 982 169081 177 170333 960 171302 737 802 172358 585 802 173882 174723 175258 420 911 176065 333 593 649 177527 178282 327 607 839 179680 956 180427 75 516 181170 97 555 182093 508 183407 89 651 746 83 801

Wygrane po 150 zł.:
2564 3983 5168 6972 9790 16266 17281 18838 19769 20359 23117 49 24451 852 25065 26054 937 27116 28529 29501 93 30163 31685 32307 33992 98 34823 35355 577 36664 37609 80 38961 39072 385 757 42415 43310 505 616 985 44208 779 47270 50249 52392 54316 55648 57701 27 59513 28 61380 62491 63327 64080 65404 66286 67048 752 819 981 68365 69898 70214 71177 843 72245 72 337 73404 74349 764 90 77241 305 412 78772 79300 80398 453 596 81444 82817 25 43 85192 418 915 86380 660 724 88477 89013 114 802 90289 92081 549 93641 94394 95967 96241 862 97321 98262 89 606 895 99305 100022 82 539 101462 103649 104861 105507 690 107948 108569 109078 111009 112539 114255 470 116237 855 117500 118014 394 578 681 119568 120204 344 121238 124429 125728 126422 127169 131339 134004 136360 869 137151 139363 140708 141875 142443 919 144473 145066 147619 148610 150791 152697 153328 154169 291 157303 909 158136 352 564 159019 884 161637 162167 163173 311 165080 166212 485 857 168180 445 169666 170879 172650 174763 928 176673 177381 178257 80 534 688 179227 393 554 645 18053 181632 888 182035

Wygrane po 50 zł.
431 605 809 1877 938 2267 547 3547 5514 7766 8866 9649 975 11592 12194 672 13327 413 14078 16642 20864 22035 344 24737 982 25011 295 27196 979 28250 29151 710 824 83 31228 32672 949 33154 946 34179 398 670 35522 36350 419 38129 756 82 40364 42302 678 43046 44107 227 474 532 45593 781 883 46788 47625 94 49517 51170 52572 637 53945 54504 75 55828 57216 390 777 58211 50 60446 569 813 61387 584 62687 63626 749 65595 66172 67233 68037 583 650 802 62 69600 892 916 71963 72266 73571 746 74528 618 75013 77426 45 879 78378 409 79688 80205 336 599 83227 609 83227 77 5

Kurjer Filmowy

Uratuje Marlenę Dietrich?

Partner Marleny Dietrich z „Marokko“ — Gary Cooper, b. popularny w Ameryce, będzie partnerem Marleny Dietrich w jej najbliższym filmie p. t. „Naszynik z pereł“. Producenci Paramountu spodziewają się, że udział „długonogiego chłopca z Montony“ przyczyni się w znacznej mierze do zwiększenia powodzenia filmu. Jak wiemy, ostatnie filmy Marleny i Sternberga nie miały w Ameryce powodzenia.

FILM TURECKI

Produkcja filmowa turecka prawie nie istnieje. Nic w tym zresztą dziwnego, skoro rynek turecki, aż do roku 1925 posiadał zaledwie 50 kinoteatrów, a dzisiaj liczba sal kinowych z trudem zbliża się do setki. Wziąwszy pod uwagę, że dotychczas żaden film beletrystyczny produkcji tureckiej nie przekroczył granic kraju, nie można się dziwić, że rynek zbytu jest niezwykle szczupły.

Pierwsze kroki stawiła kinematografia turecka podczas wojny. Drugą imprezę, już bardziej szczęśliwą, podjęli nieco później Szakir bey i Kemal bey, kierownicy wytwórni „Kemalfilm“. Wyprodukowali kilka filmów o charakterze lokalnym.

W roku 1928 operator wytwórni Pathe, Oliver Turchanyl, założył nową placówkę „Turc Production Film“, mającą na celu produkcję filmów krajoznawczych. W tym samym okresie reżyser turecki İsmail Sirry Bey, otrzymał od prefekta Konstantynopola wyłączne prawo nakręcania widoków tego miasta. Ten sam filmowiec na kręślił także szereg filmów propagandowych o tytoniu.

Pionierem kinematografii w Turcji w okresie filmu niemego był wybitny aktor i reżyser teatru „Darul Bedai“ w Konstantynopolu — Ertogrul Muhrin Bey.

W roku 1927 Muhrin Bey powrócił z Rosji sowieckiej do swej ojczyzny. W Rosji nakręcił dwa dobre filmy: „Kamille“ oraz „Spartaku-

sa“. Mimo wielkiej energii Ertogrul Muhrin Bey nie wskórał w swojej ojczyźnie i wyruszył na tournée po Europie.

Gdy w rok później powrócił, powstała kampania przeciw niemu. Okazało się, że grał jakąś rolę w niemieckim filmie, który nastawiony był na propagandę antyturecką. I wreszcie w roku 1929 wysiłki jego dały konkretny rezultat. Bracia Ipekdzii, długoletni przedstawiciele wytwórni Paramountu w Turcji, założyli własną wytwórnię „Ipek Film“. Reżyser Muhrin Bey nakręcił dla nich pierwszy film turecki p. t. „Kurjer Angorski“. Był to pierwszy sukces kinematografii tureckiej, po którym nakręcono zaraz „Przemysłowików“.

Po wkroczeniu filmu dźwiękowego produkcji turecy nakręcili jeden obraz dźwiękowy w atelier Tobis-Klangfilm w Paryżu. Potem bracia Ipekdzii rozpoczęli budowę własnego atelier dźwiękowego. W roku 1933 nakręcono w nim trzy filmy słupocentowe dźwiękowe: wesola o perłkę „Jeśli żona mnie zdradza“, film kryminalny „Zbrodnia na wyspie Hebeyli“ oraz film narodowy „Odrodzenie Narodu“. Również od tego czasu rozpoczęła się w Turcji produkcja aktu alności.

Turecja była opóźniona w dziedzinie produkcji filmowej, lecz kroczy systematycznie naprzód. Filmowcy tureccy mają nadzieję, że stały wzrost liczby kinoteatrów pozwoli im osiągnąć zadawany rozwój rodzimej produkcji filmowej.

KRONIKA FILMOWA

— W Hollywood podczas zdjęć spadła z wysokich dekoracji słynna gwiazda filmowa — Janet Gaynor. Artystkę w stanie dość poważnym (nie jest to to samo co „w stanie poważnym“) przewieziono do szpitala. Istnieje jednak nadzieja, że po tygodniu będzie ona mogła rozpocząć już pracę.

— Jedną z najpiękniejszych nowowbudowanych will na wzgórzach Los Feliz, jest willa Adolfa Menjou i Verree Teasdale. Jest tam wszystko, tylko młode małżeństwo nie przewidywało jednej ewentualności... i w uroczym pałacyku zabrakło dziecinnego pokoju. Obecnie, jak głoszają plotki w Hollywoodie, zaszła nagła potrzeba powiększenia mieszkania i przystąpiono do gruntownej przebudowy domu.

Pod osobistym kierownictwem Wellsa, amerykańska wytwórnia „United Artists“ przystąpiła do realizacji filmu, wyobrażającego życie ludzkości w 2454 roku. Będzie to sfilmowanie jednej z popularnych powieści utopijnych Wellsa. W okolicach Hollywood wybudowane zostały specjalne dekoracje, wyobrażające miasto przyszłości, dziwaczne budowle, tajemnicze maszyny etc.

— Louis Trinker rozpoczyna wkrótce realizację obrazu p. t. „Cesarz Kaliforniji“. Film ten, produkcji europejskiej, będzie częściowo nakręcony w Ameryce (plenery).

— Słynna czekoladowa gwiazda Józefina Backer otrzymała do przejścia scenarzystę jakiegoś początkującego scenarzysty, który zawierał bardzo ponurą historję. Józefina po przeczytaniu zwróciła rękopis autorowi, motywując odmowę realizacji scenarjusza następująco: „Ten scenarzysta jest już zaczarny dla mnie“.

— Jane Withers, brzydka lecz świetna partnerka Shirley Temple w filmie „Roześmiane oczy“, zdobywa sobie coraz większą popularność. Jane jest o trzy lata starsza od Shirley. Podobno otrzyma niedługo główną rolę w napisanym dla niej specjalnie scenariuszu.

— Słynny odwróca roli Tarzana — John Weismüller oraz jego stała partnerka — Maureen O'Sullivan, rozpoczęli zdjęcia nowego filmu p. t. „Tarzan i wampiry“. Cały transport najróżnorodniejszych zwierząt przybył już do Hollywood, by „brać udział“ w filmie.

— Norma Shearer, której mężem jest Irving Thalberg, kierownik produkcji Metro Goldwyn Mayer, powiła niedawno córeczkę. Jest to już drugie dziecko Thalbergów.

— Filmy nieme, które w swym czasie miały wielkie powodzenie, zostaną jeszcze raz nakręcone „na dźwiękowo“. Są to: „Burza“, którą reżyser D. W. Griffith nakręcił ongiś z Liljaną Gish (obecnie rolę główną odtworzy Janet Gaynor), „Hotel Imperjal“, który był triumfem Poli Negri odegrany zostanie z Marleną Dietrich w roli głównej, „Ludzie podziemi“, wielki sukces Evelyn Brent, również będzie powtórzony.

— Greta Garbo po powrocie ze Szwecji ma grać w filmie, tytuł którego będzie brzmiał „Woman of Spain“. Niewiadomo jeszcze, kto będzie reżyserował, nieznaną są również partnerzy Greta. Po Marlenie Dietrich, której ostatni obraz „Kaprysta hiszpański“ odniósł wielki sukces, Greta również zapragnęła być Hiszpanką...

— Szef kinematografii szwedzkiej Szumiaczki, reżyser Fryderyk Ermler oraz dyrektor Instytutu Kinematograficznego w Moskwie — Włodzimierz Nielsen przybyli do Hollywood. Celem ich wizyty jest dokładne poznanie się z najnowo cześniejszymi zdobyczami techniki filmowej.

Twórca Mickey — Mouse w Europie

Do Europy przybył niedawno na statku francuskim „Normandie“ słynny rysownik amerykański, twórca Mickey-Mouse, Walt Disney. Udał się do Londynu pociągiem, lokomotywa którego ozdobiona była ogromnym Mickey-Mouse z czarnego pluszu. Zresztą Disney podczas swej podróży znajduje swoją myszkę wszędzie: w taksówce, która ma go odwieźć, hotelu, na dworcu. W ten sposób jest witany przez swych — (raczej jego myszki) — wielbicieli. Dziennikarzom, otaczającym go wszędzie, opowiada Disney, że podróż tę podjął częściowo w celu odpoczynkowym, częściowo zaś dla zdobycia nowych pomysłów do swych grotesek rysunkowych. Znajdzie je napewno, studiując życie i obyczaje europejskie.

GDY WYOBRAZNI SIĘ WYCZERPUJE...

Pomysł komiczny odgrywa kolosalną rolę nawet w zwykłych komediach filmowych. Przy każdej większej wytwórni filmowej w Hollywood znajduje się cały sztab specjalistów od wynajdywania „gagów“. Specjalne znaczenie także pomysły mają przy filmie rysunkowym. Przecież przygody Mickey-Mouse składają się wyłącznie z różnych komicznych sytuacji. W celu wynajdywania takich sytuacji pracują w

W Ameryce brak dzieci do adoptowania

Wśród gwiazd filmowych w Ameryce stało się ostatnio bardzo modne adoptowanie dzieci. Każdy gwiazdor lub gwiazdka uważa za punkt honoru zaadoptować przynajmniej jedno dziecko. To też zabrakło wkrótce milusińskich do tej operacji. Za dziecko płacą chętnie wielkie sumy. Gwiazdor filmowy Jack Haley z małżonką specjalnie pojechali do Chicago w celu odnalezienia dziecka, lecz na próżno. Chcieli znaleźć towarzysza zabaw dla swego synka.

pracowni Disney'a liczni specjaliści, lecz fantazja ich zaczyna się wyczerpywać. To też „mistrz“ szuka nowych „gagów“ w starym świecie, obserwując pilnie scenki z ulicy, obyczaje etc.

MICKEY NA „NORMANDIE“.

Już sam przejazd statkiem dał Disney'owi — jak utrzymuje — kilka ciekawych pomysłów. Jeden z nich ma być wkrótce zrealizowany, i będzie opowiadał o podróży małej myszki przez ocean na olbrzymie transatlantycznym.

FABRYKACJA „MYSZEK“.

Podczas nieobecności Disney'a w jego pracowni nie powstają żadne nowe filmy rysunkowe, lecz wykańczane są 15 przygód Mickey'a rozpoczętych w tym roku. Sam mistrz, w-g jego własnych zwierzeń — całymi miesiącami nie bierze ołówka do ręki, lecz udziela tylko wskazówek swym rysownikom. Stroną finansową tego przedsiębiorstwa zarządza brat Disney'a.

Z NATURY.

Walt Disney opowiedział dużo ciekawych szczegółów o swej pracy nad filmem rysunkowym. Cechy charakteru Mickey oraz jego zachowanie się i przygody często są brane z natury, przyczem jako modele — służą osoby z otoczenia Disney'a. Np. osoba zająca z filmu „Zając i żółw“ zdjęta została z Maksa Baera, znanego boksera amerykańskiego.

KACZKA DONALD.

Poza zwykłymi postaciami grotesk Disney'a, a więc samej Mickey Mouse, „jego“ ukochanej (myszka ta jest rodzaju męskiego) — Minnie, konia Klarabell i psa Horacjusza w ostatnich filmie występuje nowa postać — Kaczka Donald.

CZY MICKEY SIĘ OŻENI?

Rzecz ciekawa — Walt Disney otrzymuje tysiące zapytań, i nawet nie tylko od dzieci —

czy Mickey Mouse kiedykolwiek ożeni się ze swą ukochaną Minnie? Malarz upoważnił dziennikarzy londyńskich do ogłoszenia, że nigdy.

Mickey'owi sążone jest do końca swych dni śpiewać syreną miłosne pod oknem Minnie, ratować ją z rąk gangsterów i pojedynkować się za nią.

Wallace Beery

Jeden z najlubiejszych artystów publiczności amerykańskiej — Wallace Beery, którego ostatnio widzieliśmy w „Viva Villa“, „Wyspie skarbów“ oraz „Przedmieściu“, ukończył pracę nad swym nowym filmem p. t. „Wielki Barnum“, w którym zobrazowane jest życie największego ongiś dyrektora cyrku w Ameryce

Pierwszy film trójwymiarowy

Pisaliśmy już o ostatnim wynalazku Louis Lumière, a mianowicie o t. zw. plastycznym kinematografie. Polega on na tem, że film fotografuje się w dwóch egzemplarzach: jeden przez szkło czerwone, drugi przez zielone. Na ekran wyświetla się jednocześnie obydwa zdjęcia. Oko, nie wyposażone w specjalne okulary, widzi tylko chaotyczną mieszaninę barw i linii. Jeżeli natomiast patrzeć na ekran przez okulary, jedno szkło których jest czerwone, drugie — zielone, zyskuje się zupełne złudzenie wypukłości, trójwymiarowości. Zasada ta była już znana od dawna. Zasługą Lumière jest to, że udało mu się odnaleźć substancje barwiące, które wzajemnie się całkowicie uzupełniają i nie męczą oka.

OKNO NA INNY ŚWIAT.

Współpracownicy jednej z gazet paryskich uzyskali możność obejrzenia pierwszych filmów plastycznych w laboratorium Lumière. Opowiadają, że wywierają one poprostu wstrząsające wrażenie. Ekran znika zupełnie, a przed oczyma widza otwiera się jakby okno na inny

świat. Gdy ukazuje się pociąg, z którego wysiadają pasażerowie, wydaje się, że tłoczą się oni wśród widzów, znajdujących się przed ekranem. Lumière pokazał zaproszonym gościom następujący „trick“: na ekranie zjawilo się dziecko, które wyciągnęło naprzód rączkę. Wszyscy zobaczyli dokładnie jak ta rączka dotknęła szklanki, stojącej na stole laboratoryjnym. Szklanka była prawdziwa każdy ją mógł później wziąć do ręki i obejrzeć. Ręka zaś należała do bezczelnego widma z ekranu. Buzja kontaktu ręki ze szklanką była zdumiewająca.

WIERNY PRZYJACIEL.

Przez kilku drobnych filmików, przypominających zupełnym brakiem jakiegokolwiek akcji — pierwsze filmy w ogóle, nakręcony już został pierwszy „prawdziwy“ film trójwymiarowy 1200-metrowy p. t. „Wierny przyjaciel“ Film ten demonstrowany będzie po raz pierwszy w listopadzie w Sorbonie, podczas uroczystości, urządzonych ku czci braci Lumière. Dla szerszej publiczności urządzone będzie specjalny seans w Grand Opera.

Wielka chińska gwiazda filmowa

Najstojniejsza chińska gwiazda filmowa — Miss Butterfly Wu, po raz pierwszy opuściła granice swego kraju i przedsięwzięła wielką podróż w celu zwiedzenia ośrodków filmowych w Europie. Na zdjęciu — gwiazda podczas pobytu w Londynie.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Oszukańcze praktyki skartelizowanego przemysłu

Zmniejszenie rozpiętości między cenami przemysłowymi i cenami rolniczymi, zwarcie nożyc poprzez obniżkę cen przemysłowych — oto hasło rządu w walce z kryzysem gospodarczym.

Wież przestała kupować, nie stać jej na zbyt drogie produkty przemysłowe, więc zamyka swój teren dla zbytu tych produktów. Zmniejszają się przez to możliwości produkcyjne przemysłu, utrudniona jest gospodarka na wsi, pozabawiona niezbędnych jej produktów. Obniżka cen jest zatem konieczną.

Przemysł podchwycił skwapliwie zakaz obniżki cen. Ale przeprowadzenie jej w pojęciu sfer przemysłowych jest możliwe jedynie w drodze zmniejszenia kosztów produkcji. A ponieważ najmniej sztywną częścią tych kosztów są płace robotnicze, zaczęto obniżać je gwałtownie.

Przemysł nie próbował nawet dróg innych, bardziej trudnych, ale i bardziej racjonalnych, nie szukał nowych metod produkcji, nie zmniejszał kosztów administracyjnych, nie zaprzestał różnych machinacji finansowych, obciążających nieraz przedsiębiorstwo niepomiernymi i sztucznie kombinowanymi kosztami. Przemysł nie brał nawet pod uwagę, że koszty robocizny stanowią nieraz bardzo niewielki, czasem nawet ułamkowy procent ogólnych kosztów produkcji. Obniżka, — to obniżka. Dla celów ogólnogospodarczych, ha, można nawet powiedzieć — w imię dobra narodowego — na leży obniżać płace.

Sprawa ta nabrała wielkiej wagi dla przemysłu. Obniżka płac, poza zmniejszeniem kosztów produkcji, dawała inne jeszcze korzyści. Przy tej sposobności łatwo można było poruszyć samą zasadę stałości płac, wartości umów zbiorowych które, według modnego wyrażenia, nie potrzebnie „uszywniają“ koszty produkcji, obniżyć siłę świata pracy, zmniejszyć walor przedstawicielstwa robotników i pracowników umysłowych — słowem upiec kilka pieczeni naraz.

Poziom zarobków robotniczych spadł bardzo znacznie, według danych Z. U. P. U. w 1932 roku 54% ogółu pracowników zarabiał poniżej 260 zł. miesięcznie, z tego zaś 40% poniżej 180 zł. Jeśli chodzi o płace robotnicze, to w roku 1932 poniżej 20 zł. tygodniowo zarabiało 39% ogółu robotników. Od tego czasu zaś minęły dwa lata, w ciągu których zarobki spadały w dalszym ciągu.

Spadek płac nie wywołał jednak od powiedniejszej niżki cen przemysłowych.

Według danych Instytutu Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen wskaźnik cen hurtowych nie tylko się nie obniżył, ale przeciwnie, wykazuje tendencję wzrostową. Tak więc wskaźnik ten wynosił w marcu r. b. 52,1, w kwietniu 52,2 a w maju 52,8.

Okazuje się, że na ogólne podniesienie się wskaźnika cen hurtowych wpłynął wzrost wskaźnika cen surowców i półfabrykatów skartelizowanych. Równocześnie zaś surowce i półfabrykaty przemysłu nieskartelizowanego w przeciągu pierwszych pięciu miesięcy r. b. wykazują stałą tendencję zniżkową.

Z zestawienia cen produktów skartelizowanych i nieskartelizowanych można wyciągnąć wnioski: Tam gdzie przemysł nie ma bezpośredniego wpływu na kształtowanie się cen, gdzie obniżająco działa konkurencja, tam ceny spadają. Gdzie zaś przemysł ujęty jest w silny więzy organizacji i uchyla się w ten sposób od konkurencji, tam celowo działa on w kierunku nadwyżki cen.

Program tegorocznych robót meljoracyjnych

Jak się dowiaduje Agencja „ISKRA“, w bieżącym roku budżetowym plan meljoracyj podstawowych, prowadzonych przez ministerstwo rolnictwa i reform rolnych, przewiduje wykonanie około 900 km. regulacji i obwałowania rzek przy kubaturze robót ziemnych około 9 milionów metr. sześć. Udział skarbu państwa w pokryciu kosztów, związanych z wykonaniem tych robót wyniesie 9 milionów 250 tysięcy zł., z czego przypada na Fundusz Pracy 8 milionów 319 tysięcy zł., na Państwowy Fundusz Meljoracyjny natomiast 930 tysięcy złotych.

Główne nasilenie prac meljoracyjnych w powyższym zakresie będzie miało miejsce na terenie województw: krakowskiego, lwowskiego, kieleckiego, dalej w woj. warszawskim, łódzkim i lubelskim*). Z ważniejszych prac należy wymienić: obwałowanie miziny łomżyńskiej w pow. warszawskim, odwodnienie puszczy kaminowskiej, regulacja rzeki Orzyc, obwałowanie lewego brzegu Prosnicy, obwałowanie brzegów Wisły w woj. krakowskim i kieleckim, regulacja rzeki Kamiennej w Ostrowcu, regulacja Bystrzycy i jej dopływów w

„Gazeta Polska“ w analizie zagadnienia cen przemysłowych oświetliła sprzeczność, jaka powstała między obliczeniami Instytutu Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen a komunikatami przemysłu skartelizowanego, który od stycznia r. b., a zwłaszcza od wiosny ogłasza obniżkę na różne towary.

Komunikaty te — w oświetleniu „Gazety Polskiej“ — są prosto oszustwem, polegającym na fałszowaniu cen, podawanych przez kartel do publicznej wiadomości. Są tu więc różne „optyczne przesunięcia cyfrowe“, „tricki cennikowe“, jak obcinanie równoległe z cenami rabatów, stanowiących kilkadziesiąt procent wartości towaru, demonstracyjne wprowadzanie nowego typu taniego towaru przy pozostawieniu wysokości cen wszystkich dawnych towarów, obniżanie ceny na towar luksusowy, przy równoczesnym całkowitem kasowaniu produkcji towarów masowego zapotrzebowania i t. d.

Nieuczciwa gra przemysłu została więc zdemaskowana, J. M.

Lublinie, regulacja rzeki Drujki w pow. brasławskim, regulacja rzeki Turji w Kowlu, sypanie wałów pod Świeciem, regulacja Pełtwi i meljoracje jej doliny i t. d.

Jeżeli chodzi o robociznę, to przewiduje się dla wykonania wymienionych prac zapotrzebowanie na 2.039.500 robotniko-dniówek. Należy nadmienić, że część tego zapotrzebowania będzie pokryta przez młodzież, zorganizowaną w ochotniczych drużynach robotniczych przez S. O. M.

Niezależnie od meljoracji państwowych, ministerstwo rolnictwa i reform rolnych przeprowadza meljoracje szczegółowe, związane z przebudową ustroju rolnego. Roboty związane z osuszaniem zabagnionych terenów dokonywane są przede wszystkim przez zainteresowanych, przyczem tylko opracowanie projektów i kierownictwo robotami pozostaje w rękach urzędów.

Na meljoracje szczegółowe przewiduje się w roku bieżącym kwotę 2 milion. 130 tys. zł. z Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej. Oczywiście faktyczna wartość wykonywanych robót jest kilka-

Zadłużenie Polski wobec rządów państw obcych

Długi zagraniczne skarbu Państwa Polskiego na dzień 1 lipca 1935 r. przedstawiały się następująco wobec rządów państw obcych: Francji — 2.291.947.855 franków francuskich, Wielkiej Brytanji — 4.622.833 funtów sterlingów, Stanów Zjednoczonych A. P. — 206.057.000 dolarów, Włoch — 38.068.438 lirów włoskich, Czechosłowacji — 17.100.000 franków szwajcarskich, Holandji — 347.100 florenów holenderskich, Danji — 287.025 koron duńskich, Austrii — 335.000 szylingów austriackich, Norwegji — 12.863.955 koron norweskich i 1.001,5 funtów sterlingów, Szwecji — 5.322.150 koron szwedzkich i wobec rządu Szwajcarii — 60.075 franków szwajcarskich. Ponadto długi polikwidacyjne, powstałe z tytułu wykonania protokołu in-sbruckiego i układu praskiego wynoszą — 66.617.779 florenów austriackich i 21.140.347 koron złotych.

W ciągu ubiegłego półrocza zmniejszyło się zadłużenie skarbu Państwa Polskiego wobec rządów Francji, Holandji, Norwegji, Szwecji i Szwajcarii.

Długi emisyjne również wykazują silny spadek, a mianowicie: zadłużenie skarbu państwa z tytułu 8% pożyczki dolarowej z 1925 roku obniżyło się z 21 miljon. dolarów do 20,3 miljon. dol., z tytułu 7% pożyczki stabilizacyjnej — z 43.710.000 dolarów do 42.315.000 dolarów i z 1.410.000 funtów do 1.365.000 funtów sterlingów oraz z tytułu 6½% pożyczki dolarowej z 1930 roku — z 31.272.953 dolarów do 31.110.701 dolarów.

Ogólne zadłużenie emisyjne na dzień 1 lipca r. b. wyniosło: 113.300.201 dolarów, 1.365.000 funtów sterlingów i 265.205.000 lirów włoskich.

Zmniejszenie się długów emisyjnych tłumaczy się głównie spłatą rat amortyzacyjnych i odsetek, spadek zaś zadłużenia wobec rządów państw ma swą przyczynę w znacznej mierze w dewaluacji dolara, lirów, funta, korony szwedzkiej i innych walut.

Złóż ofiarę na pomnik Marszałka Piłsudskiego w Wilnie
Konto P. K. O. 146.111

krotnie większa, jeżeli się weźmie pod uwagę wartość robocizny i materiałów dostarczonych przez zainteresowanych. Rozmiary prac, dokonywanych w tym zakresie w r. b. ująć można jako przeprowadzenie 2.500 km. kanałów i rowów osuszających o kubaturze wykopu ok. 4,5 milion. metr. sześć. Powierzchnia meljorowana natomiast wyniesie ok. 90.000 ha. Ześrodkowanie meljoracji szczegółowych, jako związanych ściśle z nasileniem prac scaleniwych, następuje przede wszystkim na terenie woj. poleskiego, lubelskiego, wołyńskiego, białostockiego i nowogródzkiego.

*) UWAGA REDAKCJI. A więc i w tym planie „lekką ręką“ pominięto ziemie półn.-wschodnie. Jest to dalszy krok w pogłębianiu dysproporcji pomiędzy najsłabszymi ziemiami a resztą kraju.

Jan Kuszel i Eugenjusz Bałucki

PRZEGRANA

Powieść współczesna

Pana Skałkowskiego wszystko to niepomiernie dziwiło, a najgorsze było to, że nikt nie był skłonny do zwierzeń.

Nawet taki Barczyński ścisłał go tylko za rękę i mówił:

— Nic, nic, panie Skałkowski, wszystko już dobrze.

Pasja już go natomiast porwała, gdy jednego dnia wpadła do niego Andzia:

— Panie Skałkowski, niech się pan patrzy — i rozłożyła przed nim 10 nowiutkich stułotówek.

— Co to jest?

— Dostałam.

— Od kogo?

— Od tego starego Anglika.

— Za co?

Tajemniczy gest był całą odpowiedzią.

— Coś tu znowu knują, — myślał zacny pan Wojciech.

Specjalnie dziwiła go nowa przyjaźń Dromera z Perkinsem. Wciąż odbywali długie konferencje, często przychodził do nich ten młody Anglik, Archie, telefonowali i telegrafowali.

Nagle zauważył zmianę w trybie życia Barczyńskiego. Początkowo nie było go prawie zupełnie w hotelu. Wychodząc, zostawiał zawsze numer telefonu

państwa Wyszowieckich, na wypadek, gdyby go kto szukał.

Wkrótce odwiedziny te stawały się coraz rzadsze, aż ostatnio przestał wogóle wychodzić z hotelu, zamknął się u siebie i nawet nie schodził do restauracji.

— Znowu coś się dzieje — myślał pan Skałkowski.

Tego rana odwiedził go i wyszedł zmartwiony, bo Barczyński zbywał go półśłówkami, a wkońcu dość wyraźnie dał do zrozumienia, że nie jest usposobiony do rozmowy.

Szedł nadół schodami zły, nachmurzony i mruzczył pod wąsem.

— Wszystko pewnie przez kobietę, psiakrew!... Jak to młody... właśnie myśli, że oprócz tej niema bab na świecie...

Na dole zetknął się z Zagierskim.

— Ten ma przynajmniej uśmiechniętą gębę — pomyślał, witając go:

— Dzieńdobry, panie kapitanie.

— Jest Barczyński?

— Jest — zrobił przy tem taki gest i taką minę, że Zagierski wziął go pod ramię i pociągnął w kąt hallu.

— Znowu coś się stało? — zapytał. — Chory?

Pan Skałkowski podzielił się swymi obserwacjami i opisał dziwny stan Stefana.

Zagierski zamyślił się.

— To niedobrze — rzekł po chwili. — Nie przypuszczałem, że tak się tem przejmie.

— Co się stało, panie kapitanie?

— Dokładnie nie wiem. Zdaje się jednak, że z paną Wyszowiecką zerwane. Powiada pan, że z domu nie wychodzi?

— Od kilku dni.

— Trzeba będzie z nim pogadać.

Skałkowski z politowaniem pokręcił głową, patrząc wśląd za kapitanem, który pomknął na górę, przesadzając po parę stopni naraz.

Na odgłos pukania Barczyński niechętnie odwrócił głowę:

— Proszę.

— Jak się masz Stefanie? — zawołał wesoło Zagierski, wchodząc do pokoju.

Barczyński wyciągnął rękę na powitanie, nie okazał zadowolenia ani zainteresowania wizytą:

— Dziękuję. Siadać, Julku.

Zagierski nie wytrzymał.

— Na Boga, co się z tobą dzieje?

— Nic. Wracam do Paryża.

— Dlaczego?

— Nie mam tu nic do roboty.

Kapitan wstał i przyjaźnie ujął go za obie ręce.

— Stefan! Powiedz prawdę. Zerwanie?

— Tak.

— Co się stało?

— Naprawdę nic.

— Bądź rozsądny. Na pewno jakieś nieporozumienie, które się łatwo wyjaśni. Nie bądź dzieckiem.

(D. c. n.).

KURJER SPORTOWY

S. p. Helena Tędziągowska

Z ZIEMIĄ NA KOPIEC MARSZAŁKA.

Motocyklowy Klub Związku Strzeleckiego organizuje imponujący rajd motocyklowy pod hasłem „Z ziemią na kopiec Marszałka“. Celem tego rajdu jest zawiezienie ziemi na kopiec z pobożniaków wszystkich dzielnic Polski.

W rajdzie wezmą udział wszystkie motocyklowe kluby Zw. Strzeleckiego. Rajd trwać będzie 5 dni i 5 nocy. Zawodnicy pojedą bez przerwy.

Wileński Klub Motocyklowy Zw. Strzeleckiego organizuje sztafety do Brześcia. Sztafety wyruszą z Wilna 6-go sierpnia. Komandorem rajdu jest popularny w Wilnie organizator wszelkich imprez motocyklowych kpt. Jerzy Gostkiewicz.

„UCZMY SIĘ LATAĆ“.

Okręg. Wojew. LOPP organizuje od dnia 1-go do 21-go sierpnia b. r. 2 turnus praktycznego kursu szybowcowego w Grzegorzewie dla młodzieży szkolnej. Warunki przyjęcia następujące:

- 1) promocja do klasy następnej;
- 2) ukończony 16-ty rok życia;
- 3) teoretyczny kurs szybowcowy;
- 4) pisemne zezwolenie rodziców;
- 5) świadectwo zdrowia z Poradni Sportowo-Lekarskiej.

Oplata za szkolenie i utrzymanie wynosi 3 zł.

Podania o przyjęcie na kurs kierować: Aero klub Wileński, Arsenalska 6 m. 1.

PIERWSZY ZŁOT DO MORZA

W dniu 20 b. m. startują do Gdyni na „Pierwszy Złot do morza“ 2 samoloty Aeroklubu Wileńskiego, typu RWD 8 z załogami: 1) p. Włodzimierz Kures z p. Jerzym Tarwidem i 2) p. dr. Grzegorz Nielubszyc z p. por. Bronisławem Zakrzewskim.

P. Kurec startuje na samolocie własnym.

Na zawody składają się: złot plakietowy na lotnisko w Rumji (Gdynia) i wyścig na przeszczeni 30 km.

NIEMCY ZWYCIĘZYLI NA DYNASACH.

We środę późnym wieczorem zakończył się na Dynasach międzynarodowy wyścig amerykański parami na 50 km. Poprzezjechaniu 25-go km. Niemcy Wiener i König obejmują prowadzenie, a po 35-ym kilometrze wysuwają się o jedno okrążenie przed następną koleją parą.

W ogólnej klasyfikacji zwycięstwo odniosła para niemiecka Wiener—König w czasie 1 godz. 15 min. 56,6 sek. Na drugim miejscu znalazła się para Fajge—Stahl 30 punktów, na trzecim Włodarczyk—Bryszke 19 punktów.

Startowało ogółem 11 par, wyścig ukończyło 8. (Pat.).

TEATR POHULANKA: Dziś i jutro o godz. 8.30 w „KOCHANEK TO JA“

TEATR LETNI: Dziś i jutro o g. 8.30 Rewja „JAK I GDZIE“

Małpia mamusia ma kłopot

Żak każdy chyba pomyśli, patrząc w londyńskim ogrodzie zoologicznym na sympansię Boo-Boo i jej pociechę „Jubileusz“. Mała małpka, która przyszła na świat w dniu jubileuszu angielskiej pary królewskiej, ku upamiętnieniu (faktu urodzenia, a nie jubileuszu) otrzymała to imię.

Wczorajszy dzień na Pośpieszce

Wczorajsze wyścigi na Pośpieszce nie były zbyt ciekawe. Padło szereg niespodzianek, a totalizator wypłacił 42 zł. 50 gr.

Wniki były następujące:

Steeple-chase o nagrodę Małopolskiego Tow. Zachęty do Hodowli Koni.
1) Gwido — rtm. Jędrzejewski przed
2) Ortelem — rtm. Bohdanowicz i Elfem — rtm. Miklewski.

W biegu wojskowym o nagrodę Korp. Ofic. 23 p. ul. Grodzieńskich w pierwszej serji zwyciężyła po bardzo ładnej walce Złotna — por. Cieplak przed Wackiem — rtm. Zgorzelski i Emirem — por. Damielczyk, w drugiej zaś serji zwyciężył Rumianek — por. Wiewiórkowski przed Pikadorem — rtm. Ko-

ciejowski i Armidą — ppor. Jastrzębski.

W wojskowym biegu naprzelaj o nagrodę Korp. Ofic. 1 plk. Szwoleżerów im. J. Piłsudskiego zwyciężył Manru — rtm. Bohdanowicz przed Atletą — por. Rachwał i Tośką — rtm. Zgorzelski.

Steeple-chase o nagrodę p. Wład. Mineyki zwycięstwo odniosła Córa-Beja — rtm. Miklewski przed Atakiem — p. Zajaczkowski i Insolentem — rtm. Jędrzejewski.

W biegu wojskowym o nagrodę Korp. Ofic. K.O.P. Brygady Wilno zwyciężyła Wiza — rtm. Zgorzelski przed Złotą-Panią — rtm. Bohdanowicz i Gorgiasem — por. Chiliński.

Zakończenie wyścigów w niedzielę.

Rower lądowo-wodny

Pewien bezrobotny marynarz z Ludwigshafen zażemonstrował skonstruowany przez siebie rower, trzykołowy, którym jeździć można zarówno na lądzie jak i na wodzie. Wynalazca zamierza wynalazek swój opatentować.

Płk. Klewarczyński opuszcza Wilno

Za kilka dni opuści na stałe Wilno jeden z doskonałych organizatorów i zaśluzonych działaczy sportowych — płk. Klewarczyński, który zajmował szereg odpowiedzialnych stanowisk w sporcie.

Płk. Klewarczyński był prezesem Wil. Okr. Zw. Lekkoatletycznego, kierownikiem Sekcji Lekkoatletycznej W.K.S. Śmigły, a ostatnio przewodniczącym Komisji Rewizyjnej OZLA.

W pracy swojej na terenie sportowym płk. Klewarczyński potrafił zjednać całą młodzież sportową, a zwłaszcza lekkoatletów. Opiekował się zawodnikami, lubił ich i pracował dla nich.

Został przeniesiony służbowo z Wilna do Jarosławia, gdzie obejmie stanowisko zastępcy d-cy pułku.

Wilno traci jeszcze jednego działacza sportowego.

Makabi nie chce grać z WKS Śmigły

Dowiadujemy się, że Makabi wileńska zrezygnowała z meczu rewanżowego o mistrzostwo okręgu wileńskiego z WKS Śmigły. Mecz miał się odbyć w sobotę 20 lipca. Przypominamy, że pierwszy mecz zakończył się remisowo 2:2.

Rezygnacja Makabi ma jakoby podłoże finansowe. Uarty był dotychczas zwyczaj, że kluby grające o mistrzostwo dzieliły się kasą po połowie. WKS Śmigły w pierwszym meczu, wówczas gdy gospodarzem była Makabi zaproponował, żeby zysk z meczu wzięła Makabi z tem, że kasą z meczu rewanżowego pójdzie na korzyść WKS Śmigły. Makabi teraz zaprotestowała. Jest to wysocy niesportowe postawienie sprawy. Z drugiej zaś strony kursuje pogłoska, że Makabi, nie widząc szans zwycięstwa i zajęcia wicemistrzostwa okręgowego zrezygnowała wogóle

z dalszych rozgrywek.

W każdym bądź razie w piśmie oficjalnym Makabi motywów rezygnacji nie podaje. Sądźmy że powyższą sprawą zainteresuje się Zarząd Wil. Okr. Zw. Piłki Nożnej i ukarze odpowiednio winnych, którzy wylamują się z przepisów obowiązujących.

Na marginesie tej notatki podajemy, że WKS Śmigły dziś gra mecz z Hapoelem, jutro z Ogniskiem, a w niedzielę grać będzie z mistrzem podokręgu Baranowicz — KPW. Rewanż z drużyną Baranowicze KPW. nastąpi w Wilnie najprawdopodobniej na początku przyszłego tygodnia.

W niedzielę 28 b. m. rozpoczną się już rozgrywki o wejście do Ligi.

Cechy nie idą na pasku endecji

uchwała rzemieślników m. Wilna

Na zebraniu przedstawicieli Cechów w dniu 17-go lipca 1935 roku zapadła uchwała treści następującej:

My rzemieślnicy m. Wilna, przedstawiciele następujących Cechów: Cechu Szewców, Fotografów, Bednarzy, Krawców, Rzeźników i Wędliniarzy, Ślusarzy i Fryzjerów, zebrani w dniu 17.VII.35 r. uchwalamy protest przeciwko umieszczeniu na odeszwie z dnia 7.VII.35 r., rozplakowanej przez Stronnictwo Narodowe, imienia Związku Cechów Rzemieślniczych w Wilnie.

Pan Piotr Hermanowicz umieścił swój podpis pod wymienioną odeszwą polityczną w imieniu Związku Cechów bez zgody wszystkich Cechów, a którą to zgodę winien był uzyskać od specjalnie w tym celu zwołanego zebrania.

Pan Piotr Hermanowicz mógł swój podpis pod w/w odeszwą złożyć, lecz jako osoba prywatna, a nie jako przedstawiciel Związku Cechów. My przedstawiciele w/w Cechów Rzemieślniczych powiadamy, że udział bierzemy czynnie we wszystkich uroczystościach religijnych, lecz w wiece politycznym jako organi-

Stan konta P. K. O. Nr. 146.111 na pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wilnie

Stan z dnia poprzedniego zł. 17321,82.
Sąd Grodzki w Ejszyszkach — zł. 11,85.
Gazownia Mozera w Wilnie — 363,50.
Urząd Celny w Wilnie — 104,40.
Piotr Piotrowicz z Wilna — 5,00.
Personel Gimn. im. Orzeszkowej w Wilnie — 141,00.
Władysław Wysocki Notariusz w Smorgoniach — 8,00.
Koło Wł. Zw. Pol. Inżynierów Kolejowych — 100,00.
Stan konta na dzień 17 lipca r. b. złotych 18055,57.

16 b m podane zostało omyłkowo, że zł. 1000 ofiarowali na pomnik pracownicy Zakładów Strugacza w Oszmianie — zł. 1000 złożył właściciel w imieniu Zakładów.

Komitet.

zacja apolityczna, mająca charakter czysto gospodarczy, udział brać nie możemy.

Przewodniczący Protokółant Leonard Siemaszko. Władysław Zubowicz.

Asesor Franciszek Pieślak.

14 lipca zmarła w Wilnie w wieku lat 54 dżugoletnia pracownica na Ziemi Mińskiej na pożu oświaty i walki o szkołę polską. Zmarła prześladowana była za rządów zaborczych i więziona przez władze bolszewickie za nauczanie dzieci religji katolickiej. Po ewakuacji Mińszczyzny pozostała dobrowolnie wśród polskiej ludności w zaściank. szlacheckich, podtrzymując tem ducha polskości. Spoczątku pracowała jako nauczycielka w szkołach bolszewickich z polskim językiem wykładowym i dotrwała tam do roku 1927. W tym roku uwięzono ją i skazano na śmierć. Wyrok jednak nie został wykonany — wysiedlono ją jedynie do Polski. Ostatnie czasy mieszkała w Wilnie i zmarła nagle na atak serca.

Cześć świetlanej pamięci zacnej polki.
Maurycja Czarnocka
b. przełożona Ochrony Mińskich.

RADJO WILNO

PIĄTEK, dnia 19 lipca 1935 roku.

6.30: Pieśń; 6.33: Pobudka do gimnastyki. 6.36: Gimnastyka; 6.50: Muzyka; 7.20: Dziennik por. 7.30: Pogad. sport. 7.35: D. c. muzyki; 8.20: Progr. dzienny; 8.25: Wskazówk. praktyczne; 11.57: Czas; 12.00: Hejnał; 12.03: Wiad. meteor. 12.05: Dzień. pol. 12.15: Koncert ork. 13.00: Chwilka dla kobiet; 13.05: Najulubieńsze arje operowe; 13.30: Z rynku pracy; 15.15: Aud. dla dzieci: „Poczytajmy sobie“; 15.25: Życie art. i kult. miasta; 15.30: Koncert Ork. dętej; 16.00: „Woda jako środowisko życia“ odczyt. 16.15: Koncert w wyk. ork. T. Seredyńskiego; 16.35: Pogad. dla chorych ks. M. Rękasa; 16.50: Codz. odc. prozy; 17.00: „Miniatury kwartetowe“; 17.20: Piosenki w wyk. Willi Halora; 17.40: Recital fortep. Rity Zausner; 18.00: „Przez kamieniołomy Zagnańska do kieleckich marmurów“; 18.15: „Cała Polska śpiewa“; 18.30: „W świetle rampy“; 18.45: Francuskie piosenki; 19.05: Progr. na sobotę; 19.15: Kone. rekl. 19.30: „Z mego ogródka“; 19.50: „Pirat radjowy“ impertynencje Marjana Hemara; 20.00: Aud. pogod na w oprac. Wandy Boye (humor rodzimy); 20.10: „Letni wieczór“ koncert. 20.45: Dziennik wiecz. 20.55: „Obrazki z życia dawnej i współczesnej Polski“; 21.00: Koncert symfoniczny; 22.00: Wiad. sport. 22.10: Koncert życeń. 23.00: Wiad. meteor. 23.05: Muzyka taneczna.

SOBOTA, dnia 20 lipca 1935 roku.

6.30: Pieśń. 6.33: Pobudka do gimnastyki; 6.36: Gimnastyka; 6.50: Muzyka; 7.20: Dziennik por. 7.30: Pogad. turyst. sport. 7.35: D. c. muzyki; 8.20: Program dzienny; 8.25: Giełda roln. 11.57: Czas; 12.00: Hejnał; 12.03: Wiad. meteor. 12.05: Dzień. pol. 12.15: Koncert muzyki lekkiej; 13.00: Chwilka dla kobiet; 13.05: Z muzyki dawnej; 14.30: Nowe nagrania płyt; 15.15: „Ulicami — zautkami“ — pogad. akt. 15.25: Życie art. i kultur. miasta; 15.30: Słuchowisko dla dzieci: „Kaczy staw“; 16.00: Rezerwa; 16.15: Koncert solistów; 16.50: Codz. odc. prozy. 17.00: Koncert Ork. 63 p. p. 18.00: Porad. sportowy; 13.10: Minuta poezji; 18.15: Cała Polska śpiewa; 18.30: Wesoła audycja literacka: „Moja znajoma opowiada“; 18.45: Utwory Gabriela Faure; 19.05: Program na niedzielę; 19.15: Kone. rekl. 19.30: „Nasze pieśni“; 19.50: Pogad. aktualna; 20.00: Przegląd prasy roln. 20.10: „Wśród wielkich artystów“ — impresje muz. 20.45: Dzień. wiecz. 20.55: „Obrazki z życia dawnej i współczesnej Polski“; 21.00: Aud. dla Polaków z zagranicy; 21.30: „Tatry polskie i czeskie“; 22.00: Wiad. sport. 22.10: „Wesoła syrena“ aud. 22.30: M. O. P. R. W przerwie o godz. 23.00: wiad. meteor. z Warszawy.

WESOŁA SYRENA

AUDYCJA ROZGŁOSNI CENTRALNEJ W SOBOTE, 20. VII. O GODZ. 22.10

BLACHA OCYNKOWANA

w arkuszach i rolkach

I. CHELEM Sp-cy

Wilno, ul. Końska 16

Na wileńskim bruku

PODRZUTEK PRZY UL. PORTOWEJ.

Wczoraj wieczorem, przy ul. Portowej, znaleziono podrzutka w wieku 6 dni, z kartką wyjaśniającą, że rodzice jego są Żydami. Podrutka ulokowano w przytulku towarzyswa „Toz“.

KRONIKA

Piątek
19
Lipiec

Dziś: Wincetego a Paulo
Jutro: Czesława W., Emiljana

Wschód słońca—godz. 3 m. 08
Zachód słońca—godz. 7 m. 41

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii U. S. B
w Wilnie z dnia 18 VII, 1935 r.

Ciśnienie — 755
Temp. średn. + 18
Temp. najw. + 22
Temp. najm. + 13
Opad — ślad
Wiatr — pldn.-zach.
Tend. barom. — lekki spadek
Uwagi: — chmurno, popołudniu drobny deszcz.

— PRZEPowiednia POGODY WEDŁUG PIMA-DO wieczora 19 lipca 1935 r. Zachmurzenie zmienne. Miejscami przelotny deszcz. Skłonność do burz, głównie na wschodzie.
Dość ciepło.
Umiarkowane wiatry zachodnie.

DZIŚ DYZURUJĄ APTEKI:

1) Rostkowskiego — Kalwaryjska 31; 2) Wysockiego — Wielka 3; 3) Frumkina — Niemiecka 23; 4) Augustowskiej — Kijowska 2 i wszystkie apteki na przedmieściach.

RUCH POPULACYJNY W WILNIE.

Zarejestrowane urodziny: 1. Iwańczyk Brygida — Irena; 2. Mandrykówna Liljana — Krystyna; 3. Jankowski Paweł; 4. Proniewska Krystyna; 5. Kucbońska Helena; 6. Stankiewiczówna Krystyna; 7. Stankiewiczówna Zofja; 8. Stankiewiczówna Julja — Władysława; 9. Stankiewicz Antoni — Stefan.

Zasługownicy: 1. Wilczyńska Apolonia — Stankiewicz Antoni; 2. Tomaszewiczówna Stanisława — Gobis Stanisław; 3. Szajnberg Dwejra — Ryc Ruwin; 4. Milewska Marjanna — Młynarz Józef; 5. Lewin Wera — Kowner Morduch; 6. Cywińska Janina — Szumczyk Józef.

Zgony: 1. Ejdelman Chana, ekspedjentka, 20 lat; 2. Bulkin Morduch, pensjonariusz przytułku, 84 lat; 3. Dworcan Abram, przedsiębiorca leśny 54 lat; 4. Krawiec Tadeusz — Michał, 5 mies.

— PRZYBYLI DO WILNA DO HOTELU GEORGES'A, Reims Wiktor z żoną Emilją, przemysłowiec z Paryża; Nowakowski Adam, dyrektor z Poznania; Rochlin Abram, kupiec z Warszawy; Leśniewski Józef, doktor z Warszawy; Małczyński Józef, dyr. szkoły z Siedlec; Stranc Wiktor, handlowiec z Warszawy; Milewski Jerzy, inżynier z Kalisza; Trojnowówna Halina z Warszawy; Prot Jan, inżynier z Pionek; Wieluński Mieczysław, komisjoner ze Lwowa; Kpt. Niezbrzycki Antoni z Warszawy; Witkowski Mieczysław, pilot z Warszawy; Karpiński Zygmunt, dyr. rektor banku z Warszawy; Lempicka Janina z Warszawy; Gener. Bryg. Litwinowicz Aleksander z Grodna; Pułk. Dreszer Rudolf; Dutkiewicz Helena z Warszawy; Kielbasiński Jan, technik z Warszawy; Wilczewski Wacław, urzędnik z Biłogostoku.

OSOBISTA

— DYREKTOR KOLEI PAŃSTWOWYCH w Wilnie, inż. Kazimierz Falkowski, wczoraj 18 lipca r. b. wyjechał na inspekcję linii kolejowych Łuniniec—Pińsk—Brześć—Baranowice—Mikaszewice.

P. Dyrektorowi towarzyszą naczelnicy fachowych wydziałów.

Powrót do Wilna spodziewany jest 21 lipca r. b.

MIEJSKA

— 300.000 ZŁ. Fundusz Pracy w najbliższym czasie realizuje pożyczkę inwestycyjną dla miasta Wilna w wysokości 300.000 zł. Pożyczka ta zostanie użyta na roboty wodociągowo-kanalizacyjne.

— SPRAWA PLACU NA OFIARNEJ, RÓG MICKIEWICZA. Plac przy ul. Mickiewicza na którym stoi gimnazjum żeńskie im. Elżby Orzeszkowej, należał jak wiadomo przed wojną do magistratu. Władze rosyjskie uzyskały ten plac od miasta, dając wzamian mury poklasztorne przy ul. Św. Anny.

Ostatnio zarząd miejski przegrał proces z kongracją zakonomiczną o prawo własności do tych murów. Wynika z tego, że miasto posiada uzasadnione pretensje do zwrotu placu przy ul. Mickiewicza.

Ciekawe, czy zarząd miejski wystąpi z powództwem do skarbu Państwa i jaki obrót weźmie ta sprawa, tembardziej, że na terenie tego placu wybudowane zostało gimnazjum państwowe.

Najracjonalniejszym rozstrzygnięciem tej sprawy

wy byłoby oddanie magistratowi innego placu, lub obiektu zabudowanego. (B).

— Magistrat dąży do budowy własnych szkół powszechnych. Magistrat dzierżawi szereg lokali na pomieszczenie szkół, placę niejednokrotnie wysokie komorne. Obecnie miasto zamierza przystąpić do budowy własnych lokali w takiej ilości, aby z wygaśnięciem starych umów zwolnić całkowicie budżet od wydatków na dzierżawę szkół.

Oczywiście realizacja tego zamierzenia będzie zależała od kredytów, o które samorząd wileński usilnie zabiega u władz centralnych

GOSPODARCZA

— III GRUPA KONTYNGENTOWA DANINY MAJĄTKOWEJ. Izba Skarbowa w Wilnie przystąpiła do obliczenia daniny w III grupie kontyngentowej, obejmującej nieruchomości miejskie. Danina ta płatna jest w całości do 31-go sierpnia r. b.

Władze skarbowe zaznaczają, że przy rocznym przychodzie względnie wartości czynszowej ponad 1000 złotych do 2000 stawka wynosi 0,4% rocznego dochodu, ponad 2000 złotych — 0,6% rocznego dochodu.

W b. r. Izba Skarbowa zamierza jak się dowiadujemy, nie dopuścić do powstawania zaletności, po upływie bowiem terminu płatności podejmowana będzie natychmiast egzekucja.

WOJSKOWA

— DODATKOWE POSIEDZENIE KOM. POBO ROWEJ. Dzisiaj w lokalu przy ul. Bazylijańskiej 2 odbędzie się dodatkowe posiedzenie Komisji Poborowej.

Na posiedzenie to winni stawić się wszyscy mężczyźni rocznika 1914 i starszych, którzy we właściwym czasie nie uregulowali stosunku do wojska.

Z KOLEI

— ZMIANY W ROZKŁADZIE JAZDY DO JASZUN. Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Wilnie zawiadamia, że pociąg numer 371, do którego włączony jest wagon osobowy dla przewoźu podróźnych z Wilna do Jaszun, odchodzący obecnie z Wilna o godzinie 23 m. 47, poczynając od dnia 23 lipca r. b. odchodzić będzie o godz. 20 m. 45

Przy rozpoczynającym się zwapnieniu naczyń krwionośnych użycie naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa prowadzi do regularnego wypróżnienia i obniża wysokie ciśnienie krwi.

NADESLANE

— Zabawa i sport rozwijają teźnyne naszej młodzieży i wywołują zblawienny zdrowy gład. Już po niedługim czasie stwierdza każda matka idealny rozwój swych dzieci, którego nie można sobie wyobrazić bez smacznych i odżywczych budyni Oetkera, podawanych na deser. Rumiane policzki i roześmiane oczy oto najlepsze świadectwo zdrowia młodego pokolenia.

ROZNE

— SZCZĘŚĆ BOŻE W PRACY. Władze miejskie dąży jak slychać — do uproszczenia procedury meldunkowej. Ewentualna reforma polegałaby na zmniejszeniu ilości kartek meldunkowych oraz uproszczeniu czynności, związanych z w wszelkiego rodzaju meldowaniem, wymeldowywaniem i t. p.

Teatr i muzyka

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE.

— Dziś w piątek dn. 19 b. m. o godz. 8.30 w. po raz drugi w Teatrze na Pohulance, bardzo dowcipna i wesoła komedia w 3-ach aktach „Kochanek to ja“ R. Niewiarowicza. Udział biorą: pp. E. Sciborowa, W. Scibor, A. Łodziński i St. Małatyński. Reżyserja W. Scibora. Dekoracje B. Wagnera. Ceny niższe.

MIEJSKI TEATR LETNI W OGRODZIE PO-BERNARDYŃSKIM.

— Dziś w piątek dn. 19 b. m. o godz. 8.30 w. po raz drugi Teatr Letni gra cieszącą się wielkim powodzeniem rewję p. t. „Jak i gdzie“. Tą rewją nasi goście pożegnają się z publicznością wileńską. Udział biorą pp. J. Sokołowska, J. Kozłowska, I. Carnero, L. Sempoliński, J. Sulima-Jaszczolt. Ceny niższe. Kupony i bilety bezpłatne nieważne.

TEATR „REWJA“

Dziś w piątek 19 lipca o godzinie 6.30 i 9.15 wielka rewja p. t. „Blażeńska Miłość“ z udziałem świetnego zespołu w osobach pp. Niny Wilińskiej, Zgorzelskiej, Piątkowskiej, Granowskiego, niezrównanego „Eddiego“, Czerwińskiego, Orędy, Janowskiego, Dudarewa oraz Trio Czerpanoff.

Pożegnanie starosty Niedzwieckiego w Postawach

18 b. m. społeczeństwo postawskie żegnało dotychczasowego starostę powiatowego p. Witolda Niedzwieckiego, który dekretem ministra spraw wewnętrznych został przeniesiony na stanowisko starosty pow. wileńsko-trockiego. W pożegnaniu wzięli udział urzędnicy Starostwa i urzędów niezspolonych oraz organizacje społeczne i kulturalne.

Absolwenci Państw. Szkoły Technicznej w Wilnie wydziału mierniczego

Albertowicz Józef, Bogusz Teodor, Bukowski Zygmunt, Ciechanowicz Władysław, Cybula Czesław, Duki Filip, Gajdis Wiktor, Gaskiewicz Władim, Giecwicz Jerzy, Górski Michał, Kiernowicz Czesław, Kolendo-Stefan, Krobam Zdzisław, Kwieciński Mieczysław, Michajłow Leon, Mosiewicz Czesław, Ogrodnik Kazimierz, Orzechowski Jan, Piotrkowski Michał, Puchalski Aleksander, Rojek Jan, Romańczyk Władysław, Staroniewicz Witold, Stepanow Ryszard, Zawadzki Anatol, Zuk Aleksy, Zyzdryń Wiktor, Szmigielski Wacław, Białas Tadeusz, Żebrowski Bronisław.

Wszechświatowy zjazd Żydowskiego Instytutu Naukowego w Wilnie

Żydowski Instytut Naukowy zwołał do Wilna na sierpień zjazd członków Instytutu. Otwarcie zjazdu nastąpi 14-go sierpnia.

Oczekiwane jest liczne przybycie delegatów z całego świata.

W zjeździe wezmą udział najwybitniejsi uczeni żydowscy, którzy wygłoszą szereg referatów.

Żydowski Penklub w Wilnie urządza z okazji zjazdu dzień literatury żydowskiej.

Zamknięcie zjazdu nastąpi 19-go sierpnia.

Honorowym protektorem Instytutu i zjazdu jest prof. Einstein.

Otaczaj dziecko opieką
bo to przyszłość Narodu

Malownicze święto dzieci szkolnych w Genewie

HELIOS | Na wszystkie seanse: balkon 25 groszy, parter od 54 groszy. Film, który wstrząsnął światem! Arcydzieło króla reżyserów CECILA B. DE MILLEA

KLEOPATRA

Claudette Colbert — Kleopatra, War. William — Cezar, Herry Wilkoxon — Marek Antonjusz, J. Schildkraut — Nerod. Nad program: Kopiec Marszałka Józefa Piłsudskiego na Sowinca. Telewizja i inne aktualja.

PAN | DZIŚ PODWÓJNY PROGRAM:
Najelegantszy cowboy TOM TYLER ulubieniec publiczności p. tyt. w filmie dźwiękowym

Człowiek z doliny śmierci

film pełen emocji i sensacji

42-ga ULICA

Film, który oczarował wszystkich na całym świecie (Ulica rozkoszy i luksusu)

Sala dobrze wentylowana. Balkon na wszystkie seanse 25 gr. parter od 54 gr.

OGNISKO | DZIŚ, Czy samotna dziewczyna w wielkim mieście może pozostać uczciwą kobietą? Oto zagadnienie filmu p. t.

„Przygoda o północy“

Nad program: Dodatki dźwiękowe. Pocz. sean. o g. 6-iej, w niedz. i św. o 4-iej pp.

w rol. gł.
Loretta Young
Ricardo Cortez

DOKTOR ZELDOWICZ

Chor. skórne, weneryczne, narządów moczow od godz. 9—1 i 5—8 w

DOKTOR Zeldowiczowa

Choroby kobiece, skórne, weneryczne, narządów moczowych od godz. 12—2 i 4—7 w ul. Wileńska 28, m. 1 tel. 2-77

AKUSZERKA MARJA LAKNEROWA

Przyjmuje od 9 — 7 w. ul. J. Jasińskiego 5-20 róg Ofiarnej (obok Sądu).

Sprzedam

klub wydam w dzi rżawę piwiarnię w dobrym punkcie i dobrze prosperującą. O warunkach dowiedzieć się przy ul. Wileńskiej 48 od godz. 19 do 20.

Osoba znająca język francuski i niemiecki

potrzebna na sierpień na wieś. — Połocka 6 (szpital) p. Olszewski, telefon 19 03

KTO CHCE JECHAĆ samochodem

do Warszawy i spowrotem (termin dowolny) Oferty „Kurjer Wil.“ pod „PODRÓŻ“

SIOSTRA

młoda, inteligentna, gospodarna, kochająca bardzo swoją pracę — poszukuje posady w szpitalu, klinice lub przy jednym chorym bez różnicy miejscowości. — Przyjmuje praktyki prywatne: zastrzyki, banki, ożyźny i inne zabiegi. Oferty laskawie kierować do adm. „Kurjera Wil.“ pod „Siostra“

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Wilno, Bisk. Bandurskiego 4. Telefony: Redakcji 79, Administr. 99. Redaktor naczelny przyjmuje od g. 2—3 ppol. Sekretarz redakcji przyjmuje od g. 1—3 ppol. Administracja czynna od g. 9¹/₂—3¹/₂ ppol. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od g. 1—2 ppol. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9¹/₂—3¹/₂ i 7—9 wiec. Konto czekowe P. K. O. nr. 80.750. Drukarnia — ul. Bisk. Bandurskiego 4, telefon 3-40.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnieniem do domu lub przesyłką pocztową i dodatkiem książkowym 3 zł., z odbiorem w administr. bez dodatku książkowego 2 zł. 50 gr., zagranicą 6 zł. CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetr, przed tekstem — 75 gr., w tekście 60 gr., za tekst 30 gr., kronika redakc. i komunikaty — 60 gr. za wiersz jednoszp., ogłosz. mieszkani. — 10 gr. za wiersz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%. Dla poszukujących pracy 50% niższe. Układ ogłoszeń w tekście 4-ro łamowy, za tekstem 8-mio łamowy. Za treść ogłoszeń i rubrykę „nadesłane“ Redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzeżenie sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca.